

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

GRATIS!

Zij die nog dit jaar als lid tot de Vereeniging treden, ontvangen gratis het Koloniaal Weekblad over het laatste kwartaal van dit jaar (minimum contributie f 5.— 's jaars).

INHOUD: Gratis. — Crisis-Steuncomité voor Ned.-Indië te 's-Gravenhage. — Notulen der Hoofdbestuursvergadering. — Indische weldadigheidspostzegels. — Koloniale en Economische voordrachten in de Parijsche Kamer van Koophandel. — Herinneringen uit het Indië van een Oud-gast. — Onderhoud met Dr. A. Kruyt. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. — I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Nagekomen Berichten. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Met pensioen. — Bioscoopnieuws. — Mutatiestaat van 30 November tot 7 December 1932

Crisis-Steuncomité voor Nederl.-Indië.

te 's-Gravenhage.

Bijdragen voor bovengenoemd Comité en bestemd tot leniging van den nood, waarin in Indië vele landgenooten en inheemschen, tengevolge van de economische wereldcrisis, verkeerden, worden gaarne ingewacht bij den Penningmeester van het Comité, giro No. 198000.

Ook op de giro-rekening No. 14574 van het Hoofdbestuur van de Vereeniging „Oost en West” kunnen voor hetzelfde doel gelden worden gestort of bijgeschreven. Dat een ieder, naar zijn kunnen moege helpen! Ook kleine bijdragen zijn van harte welkom.

HET HOOFDBESTUUR.

Notulen der Hoofdbestuursvergadering

op Zaterdag 19 November 1932 te 1.30 in het gebouw der Vereeniging (voorloopig goedgekeurd in de vergadering van het Dagel. Bestuur op Woensdag 30 November 1932).

Aanwezig het Dagelijksch Bestuur bestaande uit de H.H.: R. Zuyderhoff, F. van Peski, F. Logeman en F. H. A. van der Brugh; voorts de heer P. J. de Kanter, Raadgevend lid en de volgende H.H. Hoofdbestuursleden: Dr. F. W. T. Hunger, Amsterdam (plaatsvervangend); Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité, Amersfoort; J. C. Baars, Apeldoorn; Mr. Drs. P. A. F. Blom, Bergen op Zoom; W. Oxenaar, Breda; L. R. Wentholt, Deventer (plaatsvervangend); Jhr. Dr. C. G. S. Sandberg, Den Haag; A. Hoogesteger, 't Gooi (plaatsvervangend); Jhr. Mr. W. W. Feith, Groningen; L. Röpcke, Nijmegen; J. J. Hansma, Twente; H. J. Wolff, Suriname en W. R. Menkman, Curaçao.

De Voorzitter, de heer Zuyderhoff, opent op het aangegeven uur de vergadering en heet allen welkom, inzonderheid den heer Wolff, die geen vreemdling is in deze bijeenkomst, waarin hij nu definitief is opgenomen. De heer Wolff, aldus spr., die der vereeniging een warm hart toedraagt en die den stoot gegeven heeft aan de thans bloeiende afdeling Suriname, wordt hier ongetwijfeld algemeen als een gewaardeerd H.B.-lid begroet.

Vervolgens leest de voorzitter de ingekomen be-

richten van afwezigheid voor van de leden uit Arnhem, Deventer, Haarlem (tijdens de vergadering ingekomen), Rotterdam, Leiden (telefonisch) en Utrecht.

Wat Arnhem aangaat, leest spr. de tusschen het Dag. Bestuur en de afdeling gevoerde briefwisseling voor. Het jongste schrijven van Arnhem in dd. 14 November j.l. luidt o.m. aldus:

„te. dat wij niet accoord gaan met de uitdrukking in de eerste alinea van de Nota van den heer Sandberg: „Achter het D.B. om”, als kwalificatie van „het optreden van de afdeling Arnhem”, in de antwoord-Nota van het D.B. te alinea, genoemd;

2e. dat wij, na kennisneming van de verschillende, ons gezonden stukken, geen aanleiding kunnen vinden om wijziging te brengen in het, op 3 Mei j.l. door ons genomen besluit, om n.l. voorloopig geen deel te nemen aan- en dus geen verantwoordelijkheid te dragen voor de Hoofdbestuursleiding van de Vereeniging.”

De Voorzitter deelt hierbij mede, dat, naar aanleiding van dezen brief, het Dagel. Bestuur zich den 16en November j.l. gewend heeft tot den Voorzitter der afdeling Arnhem, met verzoek te willen melden, hoe het staat met de vervanging van Voorzitter en Secretaris dier afdeling, waarvan blijkens schrijven van 2 Juli l.l. werk zoude gemaakt worden met toevoeging, dat het D.B. daaromtrent op de hoogte zou worden gehouden.

Op den brief van 16 November werd een antwoord ontvangen, waarin verwezen werd naar het afdelingsbericht van den Secretaris der afdeling Arnhem in het K.W. No. 41, do. 13 October l.l.

De heer Prof. Mr. Nolst Trenité acht dezen toestand ongezond en ziet niet in het verband tusschen het wegblijven van de vergaderingen en het niet aanvaarden van verantwoordelijkheid voor den gang van zaken.

Spr. meent, dat het H.B. zich hierbij niet mag neerleggen en acht het gewenscht, dat, naardien Arnhem geruimen tijd geleden toegezegd heeft voor een ander bestuur te zullen zorgen, het thans op den weg ligt van het H.B. op de vervulling van die belofte aan te dringen.

De H.H. Baars, Mr. Drs. Blom en Jhr. Mr. Feith, sluiten zich hierbij aan.

De heer Jhr. Dr. Sandberg zegt, dat de houding van de actieve afdeling Arnhem alsnog grondig behoorde te worden nagegaan, hetgeen niet geschied is, en de vraag onder de oogen gezien of Arnhem inderdaad ongelijk heeft.

De heer Prof. Mr. Nolst Trenité verschilt van opvatting in deze met den heer Sandberg en acht, in dit stadium, de aangewezen weg voor het H.B. om zich alsnog schriftelijk tot Arnhem te wenden.

De heer Wentholt (Deventer) geeft als zijne mening te kennen, dat de zaak Arnhem afgehandeld is. De ter vorige H.B.-vergadering ingediende motie-Arnhem is ingetrokken en de zaak daarmee beëindigd. Het heeft geen nut nog langer tijd te verspillen aan dit debat; hij sluit zich aan bij het denkbeeld van den heer Nolst Trenité om de afdeling Arnhem te herinneren aan hare verplichting om voor aanvulling van het Bestuur zorg te dragen. Aldus besloten.

Na eenige discussie waaraan de heeren Hoogesteger en Jhr. Dr. Sandberg deelnemen, zegt de Voorzitter toe aan de afd. Arnhem mede te deelen, dat het D.B. haar optreden niet gekwalificeerd heeft als „achter het D.B. om”.

De Voorzitter stelt nu punt 2 der agenda, de Notulen, aan de orde. Daar niemand voorlezing verlangt, worden deze gearresteerd.

Punt 3 *Bezuinigingen*.

De Voorzitter leidt dit punt in met de opmerking, dat bezuiniging urgent is door achteruitgang van het aantal leden en begunstigers, niettegenstaande toch steeds door nieuwe leden zich aanmelden hetgeen pleit voor de activiteit in de afdelingen, aan welke hij hiervoor gaarne een woord van hulde brengt.

Het Agenda-punt vangt aan met een Algemeen Overzicht.

De heer Wolff geeft zijn voldoening te kennen over zijn opname in het Hoofdbestuur, welke hij hoogelijk waardeert. Hij heeft met bevreemding ontwaard, dat het salaris van den Algemeenen Secretaris met 10 pct. gekort zal worden; spr. had eerder verwacht, dat, in weerwil van de abnormale tijdsomstandigheden, die vanzelf meer werk vorderen, dit salaris verhoogd zou zijn geworden. Spreker weet bij ondervinding wat de functie van

Met hechte wortels stevig
gegrondvest... tegen alle
stormen bestand... Zoo
staat sinds 1859 de levens-
verzekeringmaatschappij

NILLMIJ

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN,
Plaats 31a. 5383

HAAGSCHE STEENKOLEN MIJ.

v.h. J. KEMPS
te v. d. Boschstraat 4

DEN HAAG
TELEFOON 772180

5094

Speciale prijzen voor leden v. „Oost en West”

Gemeubileerde Landhuisjes te huur

op de Veluwe, temidden
BOSCH en HEIDE

in voor- en najaar speciaal voordeelige prijzen
Te bevragen bij 5059
LANDGOED REFUGIUM, ELSPEET. Tel. 3

Centraal Kamerverhuurkantoor

Noordeinde 18a. Telefoon 114224.
Uw raadsman bij HUUR en VERHUUR van
GEMEUBILEERDE KAMERS en ÉTAGES.

Inschrijving, inlichting gratis. 5082

Boekhandel E. NOORDIJK
BANKAstraat 14a — DEN HAAG
Telefoon 111434 5388

ALLE SCHOOLBOEKEN

Romans • Leesgezelschappen • Bibliotheek
Schrijf- en Teekenbehoeften

FIRMA P. v. LOON

De Ruitersstraat 18 — LEIDEN — Telefoon 1061
— ZUIVERAARS —

Specialiteit in het verdelgen van Kakkerlakken, Torren,
Krekels, Mieren, Ratten, Muizen en Wandgedierte. 5630

Paedologisch Instituut

VALERIUSPLEIN 11 AMSTERDAM

INRICHTING VOOR OBSERVATIE VAN
MOEILIJKE EN ACHTERLIJKE JONGENS.

Geeft na 4-8 weken observatie paedagogisch advies
aan ouders of voogden omtrent geplaatste pupillen.

Directeur: Prof. Dr. J. WATERINK.

Medisch adviseur: Prof. Dr. L. v. D. HORST.

Verpleeggeld f 3.50 — f 4.50 per dag. 5108

Secretaris beteekent. Indien tot korting mocht worden overgegaan zou hij daaraan de voorwaarde willen verblinden, dat deze, als overal elders gebruikelijk, tijdelijk zij, in afwachting van betere tijden.

De heer Menkman sluit zich geheel aan bij het door den heer Wolff gesprokene; spreker zou de vergadering willen voorstellen niet tot die korting te besluiten, waarop de Voorzitter onder grooten bijval van de vergadering, mededeelt, dat het den Secretaris, (die indertijd zelf het voorstel tot die korting gedaan heeft), niet aangenaam zou zijn, indien de vergadering hem de gelegenheid benam persoonlijk iets in het belang van de Vereeniging te offeren.

De heer Jhr. Dr. Sandberg is van meening, dat de voorgestelde maatregelen van het Dagelijksch Bestuur vrijwel gelijk zijn aan die, welke hij voorstond.

De heer Mr. Drs. Blom merkt op, dat die toch wel verschillen met de nota's van het Dagelijksch Bestuur, waarop de Voorzitter zegt, dat er inderdaad tusschen beide groote verschillen bestaan, en dat voor zoover ze evenwijdig loopen, zulks geen verwondering behoeft te baren, daar de heer Sandberg vele vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur heeft bijgewoond. De Voorzitter constateert voorts, dat de voorstellen van den heer Sandberg zijn uitgevoerd op een ultimatum, waaraan het Dagelijksch Bestuur geen aandacht schenken kon.

De heer Jhr. Dr. Sandberg qualificeert deze aanduiding zijner voorstellen door de beide vorige sprekers als onjuist.

Punt b. onder „Bezuinigingen” luidt: Koloniaal Weekblad.

De Voorzitter stelt hierbij met nadruk in het licht, dat het gedane voorstel van tijdelijken aard is; men beschouwe het als een maatregel om aanstonds tot bezuiniging te komen, in afwachting van verder strekkende voorstellen, welke den leden t.z.t. zullen worden voorgelegd. Intusschen zal spr. toch gaarne vernemen welke denkbeelden de H.B.-leden omtrent het K.W. koesteren.

De heer Menkman acht een afzonderlijken Redacteur en een groote staf van vaste medewerkers onnoodig en enkele rubrieken b.v. die „van Week tot Week” overbodig. De rubrieken „Suriname” en „Curaçao” moeten behouden blijven, waarvoor spr. de redenen aangeeft welke door den heer Wolff ondersteund worden. Het uiterlijk aanzien van het blad behoeft verbetering.

De heer Wentholt zegt, dat de afdeling Deventer het D.B. erkentelijk is voor de ingediende reorganisatie-voorstellen en ook den heer Hansma voor diens opmerkingen. De heer Zeijstra heeft spr. verzocht het D.B. in overweging te geven zich met de fa. de Bussy te verstaan over een eventuele fusie met het tijdschrift „Tropisch Nederland”.

De heer Mr. Drs. Blom zou willen zien, dat de inhoud van het K.W. vooral rekening hield met hen in Nederland, die Indië niet kennen.

De heer Dr. Hunger is het eens met den heer Menkman, men schaffe de vaste medewerkers af, hunne geringe honoraria vormen in totaal een aanzienlijke bezuiniging. Over den tekst en het uiterlijk van het orgaan is men in zijne afd. niet enthousiast.

Spr. vestigt de aandacht op een mogelijke fusie met het te verschijnen nieuwe blad onder leiding van den heer Petit, welk blad in 7000 ex. zal worden verspreid.

De heer Jhr. Dr. Sandberg heeft verscheidene uitingen over het K.W. vernomen, maar, aldus spr., de zaak is niet zoo eenvoudig als men wel denkt. De den leden aangeboden nota omtrent het K.W. door het D.B., noemt hij misleidend. In mindering van de kostenberekening tot een bedrag van f 3450 is niet gebracht f 1000, welke van den Uitgever ontvangen worden. Meer omissiën zijn begaan. Het D.B. heeft, naar zijn meening, ruim gelegenheid gehad het K.W. te verbeteren maar is daarin tekort geschoten.

Ook heeft men onvoldoende aandacht geschonken aan de voorstellen der Commissie van vaste medewerkers aangaande een competente leiding van het orgaan.

Een goede leiding is er bij het D.B. niet. De heer Hansma is dankbaar voor zijne in extenso overgelegde opmerkingen over het K.W. en die der vaste medewerkers. De gebreken, welke het K.W. aankleven, zijn volgens spr. de volgende:

1. te groote pagina; 2. de losse vellen; 3. de annonces verspreid tusschen den tekst; 4. het ontbreken van sprekende rubriekhoofden en van illustraties. Spr. verwijst naar de technische indering van de Kampioen, die een goed formaat heeft en goede koppen en waarin de advertentie-pagina's gelijkmatig afwisselen met den tekst.

Wat nog betreft den inhoud van het blad, deze moet een aangename en leerzame lectuur zijn voor de huiskamer, niet voor de studeerkamer.

De heer Menkman stelt de vraag: Is het hoofd-doel van het K.W. de verspreiding van kennis onder het Nederl. Volk of is het allereerst Vereenigingsblad? In het eerste geval is fusie met een ander geïllustreerd blad aan te bevelen, in het laatste geval betwijfelt hij zulks.

De heer Dr. Hunger sluit zich in zooverre aan

bij de opmerking van den heer Menkman, dat hij voor fusie is. Wat eventueel de titel zou zijn van het nieuwe blad, daarover kan altijd nog gesproken worden, zij het dat deze voor den heer Menkman principieel is.

De heer Wentholt merkt, naar aanleiding van een opmerking van den heer Sandberg op, dat den H.B.-leden de voorstellen opgediend zijn van het D.B., in de keuken begeven die leden zich niet.

De Voorzitter brengt nu in omvraag of men met het voorstel tot bezuiniging op het K.W. kan meegaan, in afwachting eener definitieve reorganisatie, waarover de heer Koning een ontwerp zal indienen, dat evenwel van alle kanten moet worden bekeken, alvorens het D.B. hetzelve aan het oordeel der H.B.-leden zal onderwerpen. De vergadering gaat hiermede accoord.

De Voorzitter zegt voorts, dat met alles wat omtrent het K.W. gezegd geworden is, rekening gehouden zal worden, zij het, dat dit alles ook vroeger meermalen te berde gebracht en overwogen is. Combinatie met andere bladen, aldus spr., heeft groote bezwaren; met een 14-daagsch- of een maandblad, is deze alzo uitgesloten. Getracht zal worden tot een goede oplossing te geraken.

De heer Prof. Mr. Nolst Trenité wenscht nog op te merken, dat hij de rubrieken Overzicht van de Europeesche en Inheemsche pers zeer nuttig acht, zoodat hij op hun behoud prijs zou stellen.

De Voorzitter antwoordt den heer Trenité, dat opheffing ook nooit in de bedoeling heeft gelegen; die rubrieken moeten alleen wat aantrekkelijker worden.

Punt c. onder „Bezuinigingen”, betreft het Informatie-bureau.

De heer Jhr. Dr. Sandberg meent, dat ook met betrekking tot dit bureau een tekort aan leiding bij het D.B. bestaat. De leider, die volgens hem, geen verbinding zou hebben met cultuur-, handels- en andere instellingen, zou geen behoorlijke inlichtingen kunnen geven. Spr. heeft dien functionaris eens hooren kenschetsen als iemand, die zijn tijd besteedt om gegadigden duidelijk te maken, dat hij geene inlichtingen verstrekken kan.

De Voorzitter zegt, met een beroep op de feiten, vermeld in de door het D.B. over het Informatie-bureau samengestelde nota, dat de door den heer Sandberg gegeven voorstelling geheel onjuist is, en betreurt het, dat een afwezige zwart gemaakt wordt door iemand, die absoluut niet op de hoogte blijkt te zijn. Over de door den leider van dat bureau verstrekte inlichtingen is men, over 't algemeen, zeer tevreden geweest, en meermalen heeft hij voor die inlichtingen, als zeer volledig, erkentelijkheid geogst.

De heer Mr. Drs. Blom, valt den Voorzitter bij in zijne terechtzetting aan den heer Sandberg.

De heer Mr. Feith weet niet hoe vroeger de inlichtingen gegeven werden, maar wat hem betreft, heeft hij zich te beklagen over een antwoord op een onlangs gedaan verzoek om inlichting over den persoon van Dr. van Stein Callenfels, die voor zijne afdeling zou spreken. Spr. is toen voor het verkrijgen van inlichtingen verwezen naar andere adressen, hetgeen hij ten sterkste afkeurt.

De Voorzitter antwoordt, dat het hier een inlichting betreft welke buiten de bemoeienis van ons Informatie-bureau valt en toont dit aan de hand der omschrijving van het bureau.

De heer Dr. Hunger zegt, dat hierin dan spoedig verandering dient te worden gebracht.

Na nog eenige discussie, zegt de Voorz. ten slotte, dat het de bedoeling is het Informatiebureau als onderdeel van het Alg. Secretariaat, te doen voortbestaan, dat met de gemaakte opmerkingen rekening zal worden gehouden en dat voor de richtige uitoefening der werkzaamheden gerekend wordt op de afdelingen, die dikwijls in staat zijn waardevol materiaal voor de te verstrekken inlichtingen, aan te brengen.

De andere bezuinigingen door het D.B. voorgesteld, o.m. een verlaging v.d. huishuur tot een bedrag van ten minste f 500, dat de Voorzitter garandeert, worden goedgekeurd, behalve door den heer Sandberg, die den administrateur op wachtgeld zou willen stellen en een typiste zou willen aanstellen.

De heer Menkman brengt daartegen in, dat zulks niet tot bezuiniging zou leiden en dat overigens de inrichting van de interne administratie een zaak is van het D.B.

Aan de orde is thans punt 4 der Agenda. Benoeming van een Adjunct-Secretaris.

De Voorzitter zegt, dat aan dien functionaris de drieledige taak zal worden opgelegd: te hulp aan den Alg. Secretaris, 2e de leiding t.z.t. van het Informatiebureau, 3e de samenstelling van het K.W., een en ander met een vergoeding van f 1080 per jaar. Spr. vraagt hoe men hierover denkt.

De heer Sandberg heeft tegen die benoeming het grootste bezwaar, hetwelk hij bereids in de vergaderingen van het D.B. naar voren heeft gebracht. Het D.B. heeft zich geen voldoende rekschap gegeven van de eischen aan de betrekking van Leider v.h. Informatie-bureau te stellen; de heer Dolk kan als oud-Marine-officier niet geacht

worden genoegzame kennis van Indië te hebben in tegenstelling met een anderen candidaat, iemand met journalistieke practijk en die een bureaubetrekking in Indië bekleed heeft. Indien in deze een onderzoek naar de geste van het D.B. zou worden ingesteld, zou spr. vreezen, dat de resultaten daarvan niet gunstig zouden zijn.

Op de vraag van den heer Prof. Mr. Nolst Trenité of de heer Sandberg nader kan bevestigen, dat de persoon in kwestie journalistieke practijk bezit, antwoordt deze dat bedoelde heer indertijd gedurende een verlof te Parijs aan „La Gazette de Hollande” heeft medegewerkt.

De heer Wentholt zegt, dat het H.B. de personen der candidaten niet kent, hij legt zich gaarne neer bij de keuze door het D.B. maar acht het salaris niet hoog.

De heer Mr. Drs. Blom kan verklaren, dat ook hij, toevallig, de beste getuigenissen omtrent den heer Dolk heeft vernomen.

De Voorzitter verklaart, dat de informatiën omtrent de candidaten met groote nauwgezetheid zijn ingewonnen, die over den heer Dolk verkregen gaven de meeste waarborgen van geschiktheid voor de hem toegedachte werkzaamheden. De proef met den heer Dolk genomen is zeer goed geslaagd; in spr.'s veelvuldige dienstbemoelingen met dien heer gedurende den verloftijd van den Alg. Secretaris, heeft hij dezen leeren kennen als iemand die de zaken grondig behandelt en die zeer secuur is.

De heer Sandberg zegt, dat die securiteit hem niet gebleken is.

De heer Hoogesteger vraagt of aan de vacature bekendheid gegeven is, terwijl de heer Hansma informeert of de heer Dolk journalistisch onderlegd is. Op deze vragen antwoordt de Voorzitter dat een advertentie geplaatst geworden is en dat ervaring als journalist niet vereischt is.

De heer Menkman verklaart vertrouwen te hebben in de keuze door het Dag. Bestuur gedaan.

De heer Jhr. Dr. Sandberg zou aan het D.B. alsnog wenschen opgedragen te zien, dat naar een geschikten persoon gezocht werd.

De heer Mr. Drs. Blom hecht ook zijne goedkeuring aan de keuze van het D.B. Op de nog gedane vraag van den heer Mr. Feith naar de geschiktheid van den heer Dolk, antwoordt de Voorzitter volmondig bevestigend. Op verzoek van den heer Sandberg wordt dit Agenda-punt in stemming gebracht met dezen uitslag, dat met de stem van den heer Sandberg tegen, besloten wordt de benoeming van den adj.-secretaris aan het D.B. over te laten.

De Voorzitter stelt nu aan de orde punt 5 der Agenda: Wijziging van het Huish. Reglement. Het desbetreffend voorstel van het D.B. wordt aanvaard.

De heer Jhr. Dr. Sandberg vraagt waarom bij punt d. onder het hoofd bezuinigingen, loopende over het Secretariaat, zijn nota niet in behandeling genomen is.

Omdat, aldus de Voorzitter, hij niet verwachtte, dat de heer Sandberg daarop nog prijs zou stellen. Nu dit wel het geval blijkt te zijn, noodigt spr. den Alg. Secretaris uit de vergadering een oogenblik te verlaten, waaraan deze zegt gaarne gevolg te geven.

Nadat de heer Sandberg het een en ander gezegd had over zijn nota en de antwoord-nota van het Dagel. Bestuur, merkt de heer Prof. Mr. Nolst Trenité op, dat z.i. alleen een uitspraak van de vergadering te verkrijgen is, indien de heer Sandberg indient, hetzij een voorstel tot ontslag van den Alg. Secretaris, dan wel een motie van wantrouwen in het Dagel. Bestuur. Hierop stelt de heer Sandberg voor een commissie te benoemen welke tot taak heeft het beleid van het Dag. Bestuur te onderzoeken en aan welke Commissie het recht toegekend wordt, in afwachting van een beslissing door het Hoofdbestuur, de haar noodige maatregelen te treffen. De heer Sandberg erkent, naar aanleiding van een opmerking van den Voorzitter, dat zijn bedoeling is het Dag. Bestuur onder curatele te stellen. Niet één lid kan de heer Sandberg aan zijn zijde krijgen, zoodat zijn voorstel met algemeene stemmen, behalve de zijne, verworpen wordt.

Bij punt 6 der Agenda: Mededeelingen, betuigt de Voorzitter den heer Menkman zijn dank, dat hij het praesidium der West-Indische Commissie, van welke nu zeker wel weer actie zal uitgaan, op zich heeft willen nemen. Spr. vraagt den tegenwoordiger der afdeling 't Gooi hoe het met de actie van het sociale werk ten bate der crisis-slachtoffers staat, waarop de heer Hoogesteger antwoordt, dat hij een groot aantal adressen van pensions, enz. bezit, maar zeer weinige — slechts een drietal — aanvragen.

De Voorzitter deelt voorts mede, dat het Tehuis voor Ind. Studenten met 1 Januari e.k. wordt opgeheven en dat de Alg. Secretaris zitting heeft in de liquidatie-commissie.

Tenslotte wordt de rondvraag gesteld, waarvan de heer Mr. Drs. Blom gebruik maakt om zijne medeleden aan te bevelen het werk van het Alg. Secretariaat, wat betreft het verlenen van inlichtingen ten dienste van het Informatie-bureau, te

schragen door het verstrekken van alle die gegevens, welke voor dat bureau van nut kunnen zijn. De heer Dr. Hunger moet in opdracht van het Afdeelingbestuur in Amsterdam het verzoek doen om de jaarl. bijdragen der begunstigers daar ter stede, of een percentage daarvan, ten bate der afdeelingkas te doen komen.

De Voorzitter merkt op, dat dit onderwerp geregeld is in art. 13 der Statuten in dien zin, dat de afdeelingen 40 pct. ontvangen van de bijdragen der door haar aangebrachte begunstigers tot een maximum van f 10.— per begunstiger. Statutenwijziging is thans niet aan de orde en wordt bovendien door spr. ontraden, daar het Hoofdbestuur in dezen tijd niet nog meer inkomsten kan derven.

Op een vraag van den heer Hoogesteger of op het A.g. Secretariaat gegevens verzameld kunnen worden omtrent in de afdeelingen vertoonde films en gehouden voordrachten, antwoordt de Voorzitter bevestigend. De afdeeling 't Gooi blijkt ten onrechte van meening te zijn, dat de jaarl. Algemeene Vergadering door de voorlezing van verslagen e.d. als regel geen voldoende tijd laat voor gedachtenwisseling tusschen de leden en het bestuur. De voorzitter wijst er op dat zulks door zeer bijzondere omstandigheden, bij uitzondering het geval geweest is op de laatste Algem. vergadering op de Indische tentoonstelling alhier. Op de vraag van den Voorzitter, of de afdeeling 't Gooi bereid zou zijn de Algemeene Vergadering in 1933 te harent te houden, deelt de heer Hoogesteger mede, dat hij daaromtrent gaarne met zijn bestuur in overleg zal treden.

Nadat nog enkele vragen van ondergeschikt belang gesteld en beantwoord waren, sluit de Voorzitter de vergadering, onder dankbetuiging aan de aanwezigen voor de betoonde belangstelling.

Indische weldadigheidspostzegels

Evenals het vorige jaar zullen van af den 1en December a.s. gedurende één maand, derhalve tot en met 31 December d. a. v. in Nederlandsch-Indië worden uitgegeven en ook hier te lande gedurende denzelfden termijn aan de philatelistenloketten verkrijgbaar worden gesteld:

Weldadigheidspostzegels,

waarvan de extra-opbrengst dit jaar ten bate komt van het Leger des Heils in Nederlandsch-Indië.

De zegels zijn naar door den heer Mas Pirngadie geteekende ontwerpen in rotogravuredruk uitgevoerd door de firma Joh. Enschedé & Zonen te Haarlem, in het formaat ± 18 X 32 m.m.

Zij zullen verschijnen in vier typen, te weten:

frankeerwaarde:	verkoopprijs:	middenveld:	omlijsting:	kleur
2 cent	3 cent	sepiä	paars	paars
5 "	7½ "	"	groen	groen
12½ "	15 "	"	rood	rood
15 "	20 "	"	blauw	blauw

De weldadigheidspostzegels worden voor het gebruik gelijkgesteld met gewone Indische frankeerzegels en zijn geldig tot en met September 1933.

REISBUREAU LISSONE N.V.

AMSTERDAM

Leidschesträat 5 — Dam 10

BOEKT UW SCHEEPSPASSAGES NEDERLAND-INDIË PER HOLLANDSCHE OF BUITENLANDSCHE LIJNEN

Programma's WINTERSPORT gratis op aanvraag

REISBUREAU LINDEMAN N.V.

DEN HAAG

Groenmarkt 22 en bijkantoren

Koloniale en Economische voordrachten in de Parijsche Kamer van Koophandel.

De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Parijs houdt gedurende het winter-halfjaar geregelde gemeenschappelijke maaltijden, waar de Nederlandsche leden dezer Kamer gelegenheid hebben elkander te ontmoeten. Daar deze maaltijden zéér in den smaak vallen van de hier gevestigde zakenmensen, zoo heeft het eerste déjeuner in dit seizoen alweer verleden week plaats gevonden.

De belangstelling wordt ook nog gewekt, omdat tijdens deze déjeuners steeds een deskundige een Nederlandsch of Koloniaal economisch onderwerp behandelt.

Dit maal was het de Rijkslandbouwconsulent bij het Gezantschap alhier, dr. ir. A. Sevenster, die sprak over: De maatregelen tot steun van den Nederlandschen landbouw in verband met de exportmoeilijkheden. Zijne rede, gevolgd door een geanimeerd debat, oogstte een welverdiend succes.

Vooraf was het aangenaam te bemerken, dat deze periodieke déjeuners ook van ambtelijke zijde de noodige belangstelling ontmoeten. Zooals steeds in zulke gevallen geeft de diplomatieke vertegenwoordiger van H.M. de Koningin in deze het goede voorbeeld en jhr. mr. J. Loudon vereerde dan ook weder het laatstgehouden déjeuner met zijne zéér-gewaardeerde tegenwoordigheid. Verder waren van de Legatie aanwezig de Gezantschapsraad, mr. dr. L. Carsten en de honoraria Consul-Generaal, de Heer L. Droogleevoer Fortuyn.

Aan de volgende déjeuners zal dr. Carsten niet meer deelnemen, want deze sympathieke diplomaat, die hier vele vrienden achterlaat, gaat de Nederlandsche belangen in de Poolsche Republiek behartigen.

Waar alle kopstukken der Legatie, die niet eens tot de „Handelsafdeeling" behooren, aanwezig waren, zoo viel het des te meer op, dat de Beroepsconsul wederom door afwezigheid schitterde.

Wel jammer, want in deze voor ons volk en zijne koloniën zoo uiterst ongunstige economische tijden kunnen zulke uitingen van Nederlandsche saamhoorigheid der zakenmensen in het Buitenland, die daar werken in het belang van Nederlandsche Koloniale landbouw, handel en industrie, niet genoeg bevorderd en gewaardeerd worden.

Herinneringen uit het Indië van den Oudgast.

III.

Griet en Trui in de 1ste klas. 't Kan verkeeren. Klinkende namen in de kampong. Het wreede leven. Een recept voor „groentjes". Oppassen de hoodschap. Groen als gras. Slierasperge en artisjokken. Het mysterie voor den „baar". De fatale hap. Een gastronomisch wanproduct. A la Palieter.

In de jaren, toen ik naar Indië toog, was de mailreis — zij duurde voor mij zes weken — een uitmuntende leerschool voor jonge mannen en niet minder voor dames, die niet in de gelegenheid waren geweest te verkeeren in een wereld, waarin conventionele vormen hoogtij vieren. Het waren dikwijls merkwaardige menschjes, die toen naar den Oost gingen. Ik denk nu niet aan de verongelukte jongelui, die naar Indië werden gedirigeerd, meestal in de cultures, met de stille hoop, dat zij daar hun energie en talenten zouden ontplooien. Dezulken ontbrak het gewoonlijk niet aan een zekere levenswijsheid en savoir vivre al boemelende aangeleerd. Ik heb nu meer het oog op degelijke jonge mensen, die als ambtenaren en employés werden uitgezonden. Zij kwamen meest uit den kleinen burgerstand, dikwijls van een boerendorp, met vrouwtjes, luisterend naar den naam Trui of Griet, waaronder enkele, die nog kortgeleden de koe of de geit gemoeken hadden, soms zelfs kortaard geholpen hadden bij het uitmesten van den stal. Ik overdrijf heusch niet, lezer. Haast alle oudgasten, die reeds jaren in ruste zijn, kunnen daarvan verhalen.

Wat zulke aspirant-Indiërs echter niet kon ontzegd worden, dat was een helder verstand, energie, ondernemingsgeest, zelfvertrouwen, alle eigenschappen, die hen later tot de hoogste ambten brachten, dikwijls met voorbijgaan van collega's, die lustig

den spot hadden gedreven met de boerenkinkels. De vrouwtjes, die de gave bezaten zich vrij gemakkelijk aan te passen, veranderden dan haar naam in Truus en Greta, hielden receptie en huwden haar intelligente dochters, met zuiver en eerste kwaliteit Europeesch bloed in de aderen, uit aan dokters, ingenieurs, controleurs, officieren, enz. Haar mannen kwamen spoedig in het volle besef hunner waardigheid, zij poseerden, dikwijls wat al te opzichtig, spraken ietwat deftig en begonnen na eenigen tijd wel eens aan een soort van hoogmoedswaanzin te lijden, enkelen althans. Maar heldere koppen waren het, kranige ambtenaren, die in eigenlijke en figuurlijke beteekenis nieuw bloed brachten in de Indische maatschappij.

Menigeen, die op de uitreis, of bij eerste ontmoeting, den spot had gedreven met Klaas en Griet, het boerenstelletje, dat nóg geen vormen kende, was later gedwongen de receptie van mijnheer en mevrouw te bezoeken. 't Kan verkeeren! Ups en downs hebben in het Indische leven altijd een voorname rol gespeeld. Het rad van Fortuna draait er angstig snel, zoo snel zelfs, dat een geleerde van naam in een van zijn geschriften durfde beweren: „Het derde geslacht van Europeanen komt in de kampong terecht", een uitspraak, die ik echter aan de hand van de uitkomsten met kracht zou willen bestrijden, al moet ik erkennen, dat in de kampongs óm onze groote Indische steden heel wat gedégeneerd Europeanen of afstammelingen van Europeanen met een klinkende naam wonen. Ik vermoed, dat de vreeselijke malaise in dit opzicht weer heel wat slachtoffers zal maken.

De tegenwoordige jeugd, die zooveel meemaakt, zal zich haast niet kunnen voorstellen, dat er veertig jaar geleden zulke grasgroene stelletjes naar Indië gingen. Men bedenke echter, dat het leven destijds in de kleinere steden van ons land en vooral op de dorpen nog zoo hoogst eenvoudig was. Alles, wat op weelde geleek, was zelfs in de gegoede burgerkringen onbekend, het mondaine gedoe, zooals wij dat tegenwoordig in alle standen aantreffen, had zelfs in de provinciesteden zijn intrede nog niet gedaan bij den middenstand. Al stonden de jonge mannen nóg zoo hoog, wat intellect en innerlijke beschaving betreffen, veel conventionele vormen, het zich gemakkelijk bewegen, waren hun vreemd, en de veelal onontwikkelde vrouwtjes maakten een nog veel droeviger figuur, de goeden niet te na gesproken. Als zij dus plotseling uit hun milieu verplaatst werden in de eerste klasse van een mailboot te midden van wereldwijze oudgasten of academisch gevormde ambtenaren, reeds vroeger „ontgroend", als zij dan moesten aanzitten aan vorstelijke diners, waar talrijke gerechten geserveerd werden, die zij niet eens bij naam kenden, voelden zij zich maar weinig op hun gemak, vooral als zij tot de ontdekking kwamen, dat al hun doen en laten met vaak spottenden glimlach werd gecontroleerd, zelfs het meest door oudgasten, die vroeger in dezelfde positie hadden verkeerd. Het leven is in dit opzicht nu eenmaal wrede.

Het ergste waren zij er aan toe, die bij gebrek aan savoir vivre een groote brutaliteit aan den dag legden, of zich aanmatigend toonden. Het gevolg was alleen, dat zij nog wat meer in de gaten liepen en bij elke gelegenheid danig in de maling genomen werden. Alleen groote bescheidenheid gepaard aan een uiterst voorzichtig optreden, ongemerkt de kat uit den boom kijken, steeds op zijn hoede zijn, en zich zoo weinig mogelijk blootgeven, kon die grasgroenen veel leed besparen. Men loerde er bepaald op de stakkers er in de laten loopen, hun onbehoopenheid aan de kaak te stellen. Het was werkelijk een allernaangenaamste ontgroening, die echter in hooge mate opvoedend kon werken, al geschiedde dit nu juist niet volgens de regels eener gezonde paedagogie. Het doel werd intusschen bereikt, de „groenen" werden „ontgroend". Het was voor hen een voorbereidende levensschool, die meestal een goeden grondslag legde.

Is het wonder, dat het aan boord van de Wilhelmina ook voor mij de eerste dagen een vreemde wereld was.

Wel kwam ik uit een ambtenaarsfamilie, waar de maaltijden aan een gedekte tafel gebruikt werden — een uitzondering in ons dorp, die dan ook als aanstellerig werd beschouwd. — Doch ik had in elk geval mijn jeugd doorgebracht in een dorp, ik had nooit Amsterdam bezocht, nooit gevaren op een plezierboot, nooit in een restaurant gedineerd — daar was tóch geen geld voor — ik had echter wel ten volle genoten van „l'éducation de

INTERNAAT

Gelegen in RIJSWIJK (Z.-H.)
Regentesselaan 9

Speciaal adres voor „lastige” kinderen
Studie onder toezicht

Voorlichting — Karaktervorming

Aan het internaat is een Part. Handels-
dag- en avondschool verbonden —

— Prima referenties —

De Directeur:

G. DEKKER

Dir. Haniaschool B en C

5571

Abonneert U op:

en

Adverteert in:

Het Katholieke Dagblad van
den Haag en Omstreken

DE RESIDENTIEBODE

TORENSTRAAT 27 — DEN HAAG

Telefoon 116120

5394

UITZENDING VAN DINERS

L. S. Stelt U prijs op een goed bereid diner?
Bestelt Uw maaltijden dan bij: 5297

FIRMA H. J. LOS Telefoon 556389
b. g. g. 555345

waar alles met eerste klas ingrediënten wordt bereid.

— Berkenboschblokstraat 2, Scheveningen —

Flugge bediening. Concurrerende prijzen.

512

Schoenmakerij en Lederhandel „De Econoom”

Laan van Meerdervoort 570A (begin lijn 3)
DEN HAAG. TELEFOON 333706.

JACOB GILLESSTRAAT 12 — Telef. 556022

PRIMA SCHOENREPARATIEN

Kwaliteit hoog. Prijzen laag. 5498

Tevens groote sorteering School-, Acten- en
Muziektasschen, Bagage-Artikelen, enz. enz.

Voor 1ste kwaliteit Sigaren

Sigarenmagazijn „DELI”

Laan van Meerdervoort 38 - Tel. 330001

DEN HAAG

Blikverpakking naar Oost- en West-Indië
zonder prijsverhoging — 5253

Een boterham met

HENSING'S ROOMBOTER

is een ware lekkernij.

Belegt ze nu nog met

HENSING'S KAAS

of

FIJNE VLEESCHWAREN

en U hebt het toppunt van smakelijkheid.

M. HENSING, Van Hoytemastraat 113. Telefoon 775284.

Met de „Kota Nopan” vertrok op Woensdag 16 Nov. j.l. uit Indië de bekende zendeling dr. A. C. Kruyt, in gezelschap van zijn echtgenoot, naar Europa.

Onderhoud met dr. A. Kruyt.

Roerend afscheid van Celebes.

Zendeling dr. Albert C. Kruyt houdt niet van officieelheid. Een onderhoud werd dan ook niet „aangevraagd” en evenmin ontving hij mij in zijn in stijl ingerichte studeerkamer, me vriendelijk wenkend plaats te nemen het gesprek inleidend met een: „En wat wil u nu eens van me weten!”

Neen, dit interview, aldus L. H. C. Horsting in de „Java-Bode”, had ik anders ingekleed, ik had gespeculeerd op het bekende verschijnsel, dat men iemand eerst in een genoeglijke stemming moet brengen om hem gemoedelijk aan het praten te grijpen en zoo was het dan dat ons „over- en weerpraatje” plaats vond onder 't genieten van eenige soorten Hollandsch zeebanket... bij mij thuis.

Ik had de laatste jaren de eer en het genot gehad bij mijn passeeren van Pendolo, de standplaats van de oude familie Kruyt aan het Posomeer, daar eenige keeren te gast te zijn en nu was de beurt aan mij, den Java-man.

Mijn opzet had succes, want de streefende lekkernijen maakten de tongen der bezoekers los. Wel voorzie ik nu, dat na kennisname van deze „methode” van interviewen velen zich zullen aanmelden om „gehoord” te worden, doch dan kan ik hen al bij voorbaat zeggen, dat ze in plaats van paling bot zullen vangen.

We hadden punten van aanknooping genoeg, ik kende vele personen en toestanden in Midden-Celebes van nabij, hetgeen een onderhoud altijd zeer vergemakkelijkt.

„En hoe vindt u het, dat u nu voorgoed naar Holland gaat?”

„Als we daar geen kinderen hadden, die ons toch al zooveel en zoolang hebben moeten missen, zouden we zonder twijfel in Indië blijven”.

„Hoe was uw afscheid van Poso en Pososche vrienden?”

„We moeten in deze dagen zooveel verwerken. Alles zal later, als we tot rust en nadenken komen, nog wel naverken. Maar het weggaan uit Midden-Celebes bracht vele zware, treffende en mooie momenten mee.

Het groote afscheid.

Het groote afscheid van het volk had plaats te Tentena, daar is geen Europeesch centrum dus was het de aangewezen plaats om een zuiver Pososch feest te houden, waarbij karbouwen werden geslacht.

Alle aanwezigen gaven ons persoonlijk een af-

la prairie” en dus was ik zoo groen als gras. Ik heb de herinnering, dat ik mij daarvan voldoende bewust was en dit bracht er mij toe met groote voorzichtigheid mijn voelhoorns uit te steken, als ik meende, dat er gevaar dreigde. Laat ik er bijvoegen, dat ik ook de noodige raadgevingen had meegekregen. Soms vond ik het gewenscht ongemerkt te retireeren, dan weer nam ik tersluiks de situatie op en keek goed af, hoe anderen deden. Je laat, om een voorbeeld te geven, aan tafel een gerecht, dat je niet kent, of waarvan je de grondstof niet kunt thuis brengen, eenvoudig passeeren, al ziet het er nog zoo smakelijk uit, gedachtig aan het gezegde: „Wat een boer niet kent, dat lust

scheidshanddruk, een ieder voegde daar voor zich een woord aan toe. Vooral de ouderen zagen met ons vertrek zich iets ontvallen. Wij toch waren de personen die hen aan het Verleden bonden en met ons heengaan ontviel hun die band.

Van enkelen was het afscheid treffend. Een voegde ons toe: Wij noemden u grootvader en grootmoeder, maar gij waart het inderdaad voor ons, zoo voelden wij het allen.

Papa I Woente.

Roerend was het afscheid van Papa I Woente.

Voor de lezers even de toelichting, dat deze Papa I Woente het hoofd was van den stam der To Pebato, de allereerste Christen in Posoland. Na een kennismaking van bijna 18 jaar liet hij zich met zijn vrouw Ine I Maseka als eerste Christenen doopen. Een jaar geleden stierf zijn vrouw en de oude man zelf is blind en hulpbehoevend. Maar met bevende oude handen had hij voor zijn „vrienden” toch nog ligmatjes gevlochten, zich excuseerende, dat ze van biezen van slechts één enkele kleur gevlochten waren. Hij toch kon geen kleuren meer onderscheiden nu het licht uit zijn oogen was verdwenen.

Naar Kisgoentjoe, de woonplaats van Papa I Woente, was de familie Kruyt speciaal gegaan om afscheid te nemen. Van daaruit toch is het Christendom over Posoland verspreid.

Wat nog nooit gebeurd was, gebeurde nu. De oude man vroeg in het publiek voor te mogen gaan in het gebed, in welk gebed hij zeide zich te zullen onderwerpen aan Gods wil, dat Grootvader en Grootmoeder van hen weggingen, omdat de eigen kinderen meer recht op hen hadden. Maar was dat niet het geval, dan zouden ze hen niet hebben laten gaan.

Dan was daar de oude oer-Heiden, het momenteel nog in dienst zijnde districtshoofd Talasa. Deze man is tot op heden Heiden gebleven, maar tusschen hem en den Christenzending bestond een innige vriendschapsband, pleitende voor beider hoogstaand standpunt. Dit hoofd, dat in gedachten en alles nog hangt aan het Verleden, was zeer onder den indruk. „Nu is Papa de Kale (dit is dr. Adriani, wiens bijnaam, daar hij geen kinderen had niet naar zijn eerstgeborene kon luiden, waarvoor men nu maar een zinspeeling op zijn niet al te weelderigen hardos pleegde) al weg, nu gaat gij, wat blijft mel!” Men moet de toestanden in Poso, uit den tijd toen het gouvernement al het nieuwe invoerde kennen, om te voelen, voor welke moeilijkheden dit Heidenhoofd kwam te staan en hoe hij toen in Kruyt en Adriani een paar voorlichters en steunpilaren vond.

hij niet”. Ik lustte het dan tijdelijk niet, of liever, ik deed, alsof ik er op dat oogenblik geen trek in had. Ik geef dadelijk toe, dat deze taktiek ook gevaarlijk kan zijn. Men verraadt zich daar door wel eens en dat is mij werkelijk gebeurd met artisjokken. Een blageur voegde mij toe: „Zeker nooit gegeten!” Het maakte mij iewat nijdig en ik zon op „wraak”. Na het diner bracht ik het gesprek op tuinbouw, en ik kreeg gelegenheid den „opsnijer” wijs te maken, dat artisjokken aan hooge boomen groeien en asperges tot de familie der paddestoelen behooren, na eerst medegedeeld te hebben, dat ik veel aan tuinbouw had gedaan. Intusschen moet ik erkennen, dat het leven aan

BENS

DE GOEDKOOPE KRUIDENIER

VAN ZEGGELENLAAN 107 - TEL. 119222

DEN HAAG

5/30

VRAAGT PRIJSCOURANT - AUTOBESTELDIENST

D. VAN DER LAAN 'S-GRAVENHAGE

LOOD- EN ZINKWERKEN
SANITAIRE INSTALLATIES
ZEESTRAAT 94

5/28

— TELEFOON 180557 —

boord van de mailboot mij in vele opzichten wat meer wereldwijd heeft gemaakt. Ik leerde heel veel door den voortdurenden omgang met allerlei typen van menschen en liet zoo weinig mogelijk merken, hoe nuchter ik in vele opzichten was. Ik leerde slierasperges en artisjokken — die ik wel geteeld had — nu ook volgens de regels der kunst eten, (of daar de beschaving en het geluk van afhangen!) en ik kreeg gelegenheid schelvisch en tarbot te proeven. Lach nu s.v.p. niet, vriendelijke lezer, maar bedenkt, dat zeevisch 45 jaar geleden nog niet op tafel kwam bij families in de lieflijke landouwen van Brabant en Limburg, met uitzondering natuurlijk van harde haring en stokvisch.

Maar wat van meer belang voor mijn Indische opvoeding, ik kreeg mijn eerste oefening in het eten van de zoo beroemde Indische rijsttafel, in dien tijd een mysterie voor elken baar.

Na Port Said werd zij toenmaals eens per week opgediend, de rijsttafel, tot groote voldoening van de passagiers, die van verlot terugkeerden. Deze kregen daardoor tevens gelegenheid zich te vermaken ten koste van de „baren", en elke afleiding was natuurlijk welkom.

Ofschoon er meerdere „baren" aan boord waren, die in de termen vielen, had men mij ditmaal uitgekozen om slachtoffer te worden, en men ging zoo geraffineerd te werk, dat ik niets merkte van het booze opzet. Daarbij kwam, dat de oudgasten ons bij herhaling als onomstootelijke waarheid hadden voorgehouden: „Rijsttafel moet je in Indië eten om gezond te blijven. Hoe eerder je er mee begint, hoe spoediger je acclimatiseert. Zulk een uitspraak berustende op een andere waarheid(?): „Eet, wat het land, waarin je woont, oplevert", was wel in staat indruk te maken. Het wreede spel was dan te voren met groote geheimzinnigheid in elkaar gezet.

Met stil verlangen en in het volle besef van den gewichtigen stap, dien wij wel dra zouden doen, zagen wij den eersten rijsttafel-dag tegemoet. Toen het groote moment er was, dat al die pikante gerechten met hun doordringende geuren werden rondgediend, bood mijn tafelbuurman, één uit het complot, mij zijn vriendelijke hulp aan. „Je moet maar dadelijk door den zuren appel heenbijten", luidde het advies van den overkant, „het is heusch niet zoo erg, zie naar mij!" En hij bracht een lepel rijst met de noodige pikante gerechten naar den mond en smulde er zichtbaar van.

Ondertussen maakte mijn welwillende buurman met ernstig gezicht den eersten „hap" voor mij gereed: Een beetje rijst, een rood vischje, een stukje gendaria, een tipje sambal. Even bekeek ik met wantrouwen de rare combinatie, dan hapte ik moedig toe, gaf mij zelf min of meer een air.

Ieder Indischman, die het hapje naar waarde en smaak kan beoordeelen, zal begrijpen, wat de uitwerking moest zijn. Niet te beschrijven eenvoudig! En toch liet men mij echte rijsttafel-gerechten proeven, lekkernijen, die de liefhebbers doen watertanden, als zij den naam maar hooren, al zouden zij dan ook voor zichzelf de combinatie anders maken. Alles brandde in mijn mond en de smaak was zóó geweldig afschuwelijk, dat de tranen mij uit de oogen rolden.

Dan barstte alles, wat niet-baar was, los in een onbedaarlijk gelach en ik begreep, dat ik het slachtoffer was geworden van hun wreede spel. Ik gaf echter geen enkel teken van verontwaardiging, ik slikte eenvoudig en hield mij zoo goed als het kon, ja, lachte mee, door de tranen heen.

Ik heb gedurende de reis nooit meer van de „echte" rijsttafel geproefd en dus had ik in dit opzicht niets anders geleerd, dan dat de rijsttafel iets duivels voor mij was.

Ik zij dat werkelijk? De echte, ouderwetsche rijsttafel, droomobject van zoo menig oudgast uit Oud-Indië, die nu in Nederland op zijn Indische herinneringen leeft?

Ik heb ze later leeren eten en..... waardeeren de goede, ouderwetsche rijsttafel met haar verscheidenheid van gerechten, al bleef ik ze uit hy-

giënisch oogpunt afkeuren. Ik kan nu zelfs met welgevallen de pikante geuren opsnuiven, als ik toevallig verzeild raak in een Indische toko.

Ik heb meermalen gesmuld van een goed bereide rijsttafel, maar pikte uit den overvloed slechts enkele gerechten. Want eerlijk moet ik bekennen, dat het in werkelijkheid een gastronomisch wanprodukt was, dat zijn ontstaan dankte aan grootdoenerij. Het was een misplaatst streven van Indische parvenu's, om op hun tafel een weelde ten toon te spreiden, die spotte met alle matigheid. Het was een ratjetoe van pikante gerechten, die de gezondheid benadeelde en de eenvoudigste zielen op den duur tot gastronomen maakten.

Ik bedoel nu niet de rijsttafel, die in dezen tijd door Indische families gegeten wordt: rijst gehakt, een spiegelei plus een pikante toespijs, of een andere combinatie van rijst met 3 à 4 eenvoudige gerechten. Ik denk aan de echt-ouderwetsche rijsttafel, zooals die 40 jaar geleden werd opgediend in de hotels, bij goed gesitueerde Indische families, die altijd open tafel hielden, de rijsttafel, die bij feestelijke gelegenheden, of als er hooge gasten waren, doet denken aan de machtige maaltijden, door Felix Timmermans in zijn *Palieter* beschreven.

Het heeft jaren geduurd voordat het mij duidelijk was, dat die rijsttafel eigenlijk een vinding is geweest van de Europeanen, die geen kans zagen hun gasten een behoorlijk Hollandsch diner voor te zetten en er van zelf toe kwamen de eenvoudige rijsttafel tot iets „grootsch" te maken. Het is dan ook een feit, dat de meest aristocratische Inlanders geen rijsttafel eten, wél rijst. Daarover een volgende maal nog enkele bijzonderheden.

(Wordt vervolgd.)

Van Week tot Week.

Van Maandag 28 November tot Zondag 4 December.

Ingesteld is een grond- en waningcommissie, welke tot taak heeft de reg. te adviseeren of, en zoo ja hoe, het mogelijk zal zijn een economischer of doeltreffender beleid te voeren, ten aanzien van het bezit van den lande aan terreinen en woningen, door wijziging van de voorschriften dan wel door overdracht van rechten of werkzaamheden.

In den R. v. I. zijn besprekingen gevoerd in tegenwoordigheid van den legercom. en den com. der zeemacht met betrekking tot de voorgenomen legerreorganisatie voor zoover deze verband houdt met de marine. Naar verluidt verwacht men, dat niet zal worden afgeweken van het inzicht van het legercommando: dat vestiging van de bevelvoering der neutraliteitsgroep te Soerabaia gewenscht is.

Het dep. v. marine in N.-I. deelde mede, dat de Krakatau 3 dezer is gelicht. Het schip maakte nog 41 graden slagzij aan stuurboord. Er waren voorbereidingen getroffen tot het binnensleepen, in afwachting waarvan gepoogd zou worden de slagzij te verminderen.

De tabaksaccijnscommissie is ontbonden. Eerstdaags is de benoeming te verwachten van leden der definitieve commissie van deskundigen, welke bij ordonnantie is ingesteld.

De Comm. v. Geogr. Overleg kwam den 30sten j.l. bijeen ter behandeling van den brief der regering ten aanzien van de salarismaatregelen per 1 Januari 1933. Deze zouden een besparing opleveren van f 21 miljoen, hoofdzakelijk door kortingen en tijdelijke stopzetting van verhoogingen. De commissie zal vermoedelijk op 7 December a.s. met een tegenvoorstel komen, hetwelk eene korting naar draagkracht zal bevatten.

Het Hoofd v.d. dienst van volksgezondheid, dr. Offringa met dr. Tumbalaka, vertrok naar Menado, teneinde met het bestuur overleg te plegen over de bestemming van het Minahassa-jubileumfonds, en terzake aan de regering advies uit te brengen. Dit fonds, bedragend f 400.000, was aanvankelijk bestemd voor t.b.c.-lijders, doch sedert gingen stemmen op om een leprozerie op te richten.

Het Kant. v. d. Arbeid meldt aangaande de werkloosheid, dat in Oct. de toestand een beslist ongunstige wending nam. Na de duizenden reeds verleende ontslagen, volgden in October weer vele honderden, o.a. 400 in de suiker, terwijl ook de afvloeiingen bij de landsdiensten en landsbedrijven zich doen gevoelen.

Ten aanzien van de terugzending van contractkoelies is thans een keerpunt bereikt. Een zestal maatschappijen heeft reeds een tekort.

De dienst van het boschwezen ontsloeg per 1 Januari 1933 acht buitenlandse houtvesters.

Het B.B. krimpt in West-Java het Inlandsch bestuurscorps in met vijf wedanas, 47 assistent-wedanas en tien mantris.

Het Gemengd Elec.-bedr. Bandoeng en omstreken, Geó Wehry, de N.-I. Landb. Mij. en de Ned. Hand. Mij., meldden ontslagen of loonsverlagingen.

Een gunstige uitzondering maakt het bericht dat de groote fabriek van de British American Tobacco Co. te Soerabaja weer geopend wordt.

Het aantal op de arbeidsbeurzen ingeschreven Europeanen bedraagt 2821, dat der Inlanders 8631, dat der Chineezen 780.

De K.P.M. zal binnenkort vijf schepen in de vaart op Z.- en O.-Afrika hebben. Behalve de Houtman en de Tasman, is thans de Van Spilbergen rechtstreeks naar Z.-A. vertrokken met 1200 ton door de Houtman achtergelaten lading.

Voorts is de Lemaire uit den „opleg" getrokken en zal binnenkort een extra-reis via Australië naar Z.-A. maken. Tenslotte wordt de Barentsz, na het ondergaan van een reparatie-beurt, in den loop dezer maand eveneens in de Afrikalijn gelegd, in looiering met de Roggeveen, welke beide schepen op Z.-A. blijven varen.

De vergadering van directies van in N.-I. gevestigde thee-ondernemingen is practisch gesproken tot overeenstemming gekomen ten aanzien van het restrictieschema. Eveneens zouden de Ceylonsche producenten het schema in hoofdzaak hebben aanvaard.

Terwijl in N.-I. de hevige strijd voortwoedt over de voorgenomen suikermaatregelen tusschen eene minderheid, gevormd door de vrije tuikerproducenten, en eene meerderheid, die in de V.I.S.P. en V.I.S.O.C.O., georganiseerd zijn, zijn deze laatste in den Int. Suikerraad, Vrijdag 2 Dec. j.l. met de Cubanen e.a. tot overeenstemming gekomen, omtrent de uitvoer-, verkoop-, en plantrestrictie-politiek. Men vreest in de minderheidskringen, dat het toegeven aan de Cubaansche eischen niet zonder ernstig gevaar zal blijken voor de geheele N.-I. suikerindustrie en bovendien een vooruitloopen beteekent op de in Indië te nemen beslissingen. Het suikerprobleem werd reeds in de R. v. I. na langdurige overwegingen behandeld. Een advies aan de Regeering is aanstaande, terwijl de Volksraad de aangelegenheid voor de plenaire zitting reserveerde.

De comm. uit den Volksraad ter voorbereiding van de eventuele behandeling door dat college van door de regering terzake in te dienen ontwerpen, is voorloopig samengesteld uit de H.H. Koesoemoe Oetoyo, mr. Hamer, Monod de Froideville, Kan, Soejono, mr. Hart, Soetardjo, Thamrin en Barre. De com. zou zeer waarschijnlijk 6 of 7 December a.s. reeds bijeenkomen indien de ontwerpen tijdig den Volksraad bereikten.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvljijt

Balische Tentoonstellingen op Java.

Verleden voorjaar vestigde wij hier de aandacht op eene belangrijke tentoonstelling van oude en nieuwe Balische kunstnijverheid, welke van 20—24 April j.l. door den kunstkring te Soerabaja in het „Kringhuis" gehouden werd en zeer veel succes had, ook financieel, want er is in die weinige dagen, niet tegenstaande de minder gunstige omstandigheden, voor een paar duizend gulden verkocht. Die bijzonder interessante collectie was bijeengebracht door den thans in Nederlandsch-Indië reizenden, zeer kunstzinnigen journalist J. A. Houbolt, die er in „Ons kringnieuws" (het orgaan van den Soerabajaschen kunstkring) van 5 April 1932, No. 7 van den 7den jaargang, een kunst-beschouwend artikel aan gewijd heeft, waaruit wij toen ook het een en ander aangehaald hebben.

Thans vernemen wij, dat eveneens te Batavia van 1—9 October j.l. en te Bandoeng van 25 October tot en met 1 November j.l. dergelijke tentoonstellingen zijn gehouden, die niet minder veel belangstelling trokken. Men schreef ons, van bevriende zijde, daarover o.a.:

„Deze tentoonstellingen werkten daarom reeds zoo meteorachtig, omdat te Batavia het veertien jaar geleden was, dat er een Balische tentoonstelling had plaats gehad, terwijl er te Bandoeng nog nooit een geweest was; maar ook doordat er nu vele dingen te zien waren, die totaal onbekend zijn aan het groote publiek en zelfs ook aan het Museum van het Bat. Genootschap, dat dan ook voor een aanzienlijk bedrag gekocht heeft; in de eerste plaats ter aanvulling van veel van wat op de Internationale tentoonstelling te Vincennes zoo

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H. B. S. enz.
4 jaar U. L. O. Opleiding Diploma A. en B.

De Directrice: Y. O. M. BRANDENBURG,
Leerares Paedagogiek M. O. A. en B.

5546

Iederen Woensdag Luchtmail naar Ned.-Indië!

jammerlijk verbrand is, maar ook, omdat er nu verscheidene voorwerpen bij waren, den Museum-heeren nog ten eenenmale onbekend.”

Ook op deze plaatsen was de toeloop groot en werd er voor duizenden gulden gekocht, een verheugend feit, ook voor de Balische kunstenaars.

Geen wonder dan ook, dat de Djocdjasche kunstkring eveneens om een dergelijke expositie verzocht. Er werden keurige catalogi voor gedrukt. Aan de „Inleiding” daarvan ontleenen wij het volgende:

„De tentoonstelling van Balische kunst, welke thans den leden van den Kunstkring geboden wordt, behoeft nauwelijks commentaar; het geëxposeerde vertoont zulk een schier eindelooze gevarieerdheid, dat een beschrijving eerder eenige boekdeelen zou vullen, dan eene bladzijde in dezen catalogus.”

Deze tentoonstelling wil slechts een indruk geven van de kunst en de kunstnijverheid van Bali. Zij maakt als zoodanig geen aanspraak op volledigheid. Wel echter brengt zij van het beste en belangwekkendste, dat het eiland en zijn zoo bij uitstek kunstzinnige bevolking ons bieden kan.

Groote aandacht is geschonken aan de latere beeldhouwkunst en schilderkunst, welke in hare ontwikkeling tot zoo ontroerend schoone uitingen leidde. Een der merkwaardigheden van deze kunst is, dat zij ons, Westelingen, zoo na staat, iets, dat overigens ook geldt voor de Balische muziek, dans en architectuur.”

De tentoongestelde voorwerpen zijn in verschillende afdelingen gerangschikt, te weten: Krissen, (waaronder ook een mes van Lombok) weefsels (zoo wel de prachtige *songket*-brocaden als de zoo zeldzame dubbel gekatte *Gringsing-Tenganan* en *Prada*) plastiek, zowel in hout als in steen, schilderingen in traditioneelen en in niet-traditioneelen trant, en tot besluit een afdeling *diverse* kunst- en kunstnijverheidsproducten, waarbij o.a. allerlei mooie gebruiksvoorwerpen in metaal, vlechtwerk en ceramiek waren ondergebracht.

Wij geven hieronder een paar foto's van deze niet-traditioneelen, Balische kunstwerken: een innig gevoelig gebeeldhouwde, jonge vrouw, in gebed verzonden en een schildering (jammer dat de levendige kleuren hier niet weer te geven zijn!) van den modernen *djangèr*, den tijpisch, vroolijken, volksdans, welke velen zich nog wel zullen herinneren van de uitvoeringen, door het ensemble, onder leiding van den *Tjocorde Soekawati*, verleden jaar in Den Haag en te Vincennes opgevoerd.

De heer J. A. Houbolt schrijft in bovengenoemd artikel o.m.:

„Op deze tentoonstelling zijn enkele „moderne” kunstuitingen van Bali te bewonderen.

Allereerst op het gebied der beeldhouwkunst. Zooals men weet, putten de Balische beeldhouwers hun inspiratie, tot voor kort, welhaast uitsluitend uit het zoo dicht bevolkte pantheon van het eiland, waar de door de Hindoes gebrachte godheden hun rechtmatige plaats te deelen hebben met de oer-oude Balische goden. Deze goden en de helden uit de groote epen, het Ramayana en het Mahabharata, zijn het, die men steeds en steeds weer — hoewel telkenmale anders — uitgebeeld ziet in de plastieken. De niet weg te redeneeren verslapping van het religieus gevoel onder de Baliërs van heden, bracht de beeldhouwers er toe, naast hun geliefde goden ook den mensch te gaan uitbeelden, zooals zij deze rond zich zien, de biddende vrouw, de priester, die de tempelceremoniën leidt, de oude bedelaar. En opmerkelijk is het zeer zeker, dat de kunstenaars daarbij teruggrepen naar hun oudste en wellicht meest typisch-Balische gestyleerde vormen, de gestalten van de oorspronkelijke goden van het eiland, zooals Sangyang, Radja Panoelah, Tjintia en andere.

Eveneens is het met de schilderkunst. Ook daar steeds weer dezelfde godenwereld, die gebeeld werd, op limen of op zwaar Japanssch of Chineesch papier. Een nieuwe gedachte waarde rond op Bali en plots wendden zich op verschillende plaatsen Balische teekenaars en schilders tot de tastbare wereld rond zich, zij gingen de sawah, het oerwoud, het tempelfeest, het hanegevecht zien en ook hier werd als met tooverslag, een nieuwe kunst geboren, die reeds thans, zoo jong als zij is, voerde tot ontroerend schoone uitingen. Meer dan bij de beeldhouwkunst, moet men deze schilderingen echter „leeren zien”.

Ook deze vielen zéér in den smaak van het Europeesche publiek in Indië.

De verschillende prijzen zijn, de groote kunstwaarde in aanmerking genomen, zeker bijzonder laag te noemen, voor tegenwoordige beurzen bereikbaar.

In het betrekkelijk toch kleine Bandoeng, werd deze tentoonstelling, die in het Jaarbeursgebouw aldaar gehouden is, in die enkele dagen, door meer dan 2000 belangstellenden bezocht.

Een en ander zal voor den enthousiasten verzamelaar zeker een welkome aanmoediging zijn om, met den hulp der Indische Kunstkringen, op den door hem ingeslagen weg voort te gaan: *de Indonesische kunst meer en meer bekend*, en daardoor vanzelf alom *gewaardeerd te maken*. Geheel in den geest dus van het werk, dat *Boeatan* reeds zoovele jaren in Europa doet.

Zeer wenschelijk zou 't zeker zijn, dat door *Boeatan* eerlang met hulp van den heer Houbolt, ook een dergelijke tentoonstelling georganiseerd kon worden, niet alleen in Den Haag, maar ook daarbuiten.

Financieele bezwaren daartegen moeten te overwinnen zijn. Europeanen zijn in Nederland toch niet minder kunstgevoelig dan in Indië?

Zouden zij er dan hier niet evenveel voor over hebben?

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Japan Nederland en Indië.

De *Loc.* (31/10, blz. 25) vestigt de aandacht op „De zorgen der Japansche industrie”. Thans bestaan er niet minder dan 42 kartels in verschillende branches, welke voornaamste doeleinden zijn beperking der productie tot een bepaald percentage der capaciteit, gemeenschappelijke inkoop van grondstoffen, vaststelling en handhaving van een uniformen verkoopprijs om concurrentie en prijsdaling te voorkomen, beperking van den afzet en soms ook gemeenschappelijke verkoop. Deze maatregelen hebben de Japansche industrie in staat gesteld beter weerstand te bieden aan de crisis — al gaan ook zij zwaar onder de huidige moeilijke omstandigheden gebukt — en met kracht op de exportmarkten op te treden, waarvan o.a. de *toenemende uitvoer naar Nederlandsch-Indië* voor ons maar al te duidelijk bewijs aflegt. De *depreciatie van de Yen* heeft de positie van de Japansche exportindustrie voorts aanmerkelijk versterkt, terwijl daardoor op de voorraden groote winsten (in gedeprimeerde Yen) konden worden geboekt. Deze verschijnselen roepen echter maar al te zeer herinneringen wakker aan de vroegere inflatieverschijnselen in Duitschland en men vraagt zich af, of ook in Japan thans niet sprake is van een schijnbloei, die in wezen niets anders is dan een „liquidatie tegen spotprijzen” aan het buitenland. De *kunstzijde-industrie*, de *cement-industrie* en de *fabricage van kunstmest* (ammoniaksulfaat) hebben zich verbazingwekkend ontwikkeld. Op velerlei gebied schijnt de industriële uitrusting tot ver boven de behoefte, althans zeker boven de huidige, te zijn opgevoerd.

Volgens het *Soer. Hbl.* (25/10, 2de bl. „Japan wil handhaven”, J. G. B.) legt men zich thans in het vruchtbare achterland van Nigata toe op de *tulpenkweekery*, waardoor dus een concurrent is opgestaan voor onzen bollen-handel. De bollen moeten veel goedkoper zijn dan de Hollandsche.

Naar aanleiding van de in het voorjaar van 1933 te Londen te houden economische conferentie, bespreekt het *Soer. Hbl.* (28/10) het verband tusschen *Nederland's crisispolitiek en Indië*. Zou het tot besprekingen tusschen Engeland en Nederland komen, dan zou Nederland den weg kunnen banen voor betrekkingen van Ned.-Indië met het Britsche Rijk. Nederland, dat Engeland zooveel aan te bieden heeft, zou kunnen verlangen, dat Engeland zijn invloed gebruikte op de economische politiek van het Britsche Rijk, om de *tegenstelling tusschen het beleid der imperiale Britsche handelspolitiek en de belangen van Ned.-Indië* wat te verzachten. Nederland zou geen geschenken voor Indië behoeven te vragen, maar het kon den weg openen voor een overleg, dat wellicht beide partijen ten goede kon komen.

Correspondenties uit het Buitenland treffen wij o.a. aan in het *Soer. Hbl.* (24 t/m. 29/10, 1ste bl.) en de *Bell. Crt.* (31/10 t/m. 5/11).

Thee en suiker in Britsch-Indië.

De heer G. J. Wehry vertelde in een persgesprek (*Bat. Nwsbl.* 29/10) e. e. a. over zijn bevindingen op zijn reis naar Ceylon en Britsch-Indië. Wat de *landbouwtechnische zijde van de thee-cultuur op Ceylon* betreft, moet deze, over het algemeen gesproken, zeer achterlijk genoemd worden, vergeleken bij de methoden gebruikelijk in Ned.-Indië. Eenige ondernemingen in het „Uda Pussalawa” en „Maturata”-district kunnen echter als model-ondernemingen worden beschouwd, welke zeker met de beste onzer ondernemingen kunnen worden vergeleken. De *bereiding van de thee op Ceylon* geschiedt over het algemeen beter en zorgvuldiger dan bij ons; in de laatste tien jaren zijn bijna alle fabrieken op Ceylon vernieuwd en wordt er gewerkt met de allernieuwste methodes, welke in menig opzicht van de onze verschillen. Hoewel niemand in *Britsch-Indië* zich voorstelt met de Java-suiker ooit in open markt te kunnen concurreren, worden thans toch zeer groote kapitalen in de *Br.-Indische suiker-industrie* gestoken, niet alleen van inheemsche zijde, maar ook door verscheidene groote Engelsche lichamen. Een der directeuren van een der grootste firma's in Calcutta beweerde zelfs, dat over vijf jaren Britsch-Indië zoo goed als geen suiker van Java zou importeerden. De invoerrechten op vreemde suikers zouden steeds zoo hoog gehouden worden, dat de inheemsche industrie met een zekere winst zal kunnen werken. De *exorbitante rechten op Java-suiker* worden in de toekomst nog voor verhooging vatbaar geacht. Vanwege de anti-Engelsche gezindheid gaan bijna alle orders van inheemsch kapitaal voor nieuwe suikerfabrieken in Br.-Indië naar *Hollandsche leveranciers*. De „*Werkspoor*” te Amsterdam o.a. boekte reeds orders voor eenige tientallen nieuwe fabrieken; zij heeft dan ook reeds groote werkplaatsen in Br.-Indië hiervoor opgericht. Ook sommige nieuwe Engelsche maatschappijen bestellen diverse onderdeelen van hun installaties bij *Hollandsche leveranciers*. Reeds verscheidene *oud-Java-suikerplanters* zijn in Br.-Indië werkzaam en het is te verwachten, dat in de komende jaren nog

Complete Woninginrichtingen

op termijnbetaling

Zeervoordeelige prijzen
Grootte keuze. Begrotingen gratis

Speciale afdeling van Kleding voor Heeren,
Dames en Kinderen

LOEB NOORDEINDE 107-109
DEN HAAG 5369

W. J. STOKVIS

Kon. Fabrik van Metaalwerken 5370

Heerengracht 9 - Den Haag

**SANITAIR
VERLICHTING
VERWARMING**

Grootste sortering - Laagste prijzen

Ch. F. RIJKEN & Co.

Pianofabrikanten 5373

NOORDEINDE 154, DEN HAAG

Hofleveranciers Telefoon 112523 - Giro No. 31010

A. M. v. EMBDEN & Co.

SPUI 24 - DEN HAAG

IJZERWAREN

GEREEDSCHAPSKISTEN

EMAILLE GOEDEREN

5374

HULPDIENST STICHTING CONTRÔLEWONINGEN

Tel. 118436. Kantoor Zomerweg. Giro 138412.

Speciaal ingericht voor het schoonmaken van Huizen,
Gebouwen. Dienst verhuizingen en transport door
geheel Europa. Inlichtingen ook:

Bijkantoor: LAAN VAN MEERDERVOORT 338.

Telefoon 392179 - 5391

Haagsche Verwarmings Industrie N.V.

Laan van Meerdervoort 508 - Telef. 392469

5373

CENTRALE VERWARMING GASINSTALLATIE EN OLIESTOOKINRICHTING

Uw adres voor:

Edison-, Crystalphone-
en Philips-

Apparaten en Luidsprekers

Kunstzaal Edison

's-Gravelhage, Plaats 24. Tel. 113540

5378

WELLNER-ZILVER voor 1/2 PRIJS

Vanaf 15 Sept. etaleeren wij 500 Wellner-artikelen in étui's. De prijzen varieren van f2.- tot f10.-. Zolang de voorraad strekt kunt U hieruit een keus doen tegen halven prijs, wanneer U tevens het adres van een verloofd paar opgeeft. Deze verloofden ontvangen dan later van Wellner een aardige attentie.

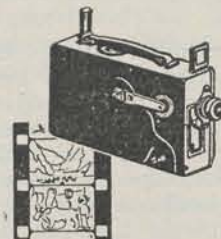
J. v. WILLIGEN & ZONEN

HOEK PIET HEIN-ZOUTMANSTRAAT 5371

Voor verzending, opslag en emballeeren Uwer bagage, wende men zich tot

Fa Boelhouwer, Kruswijk & Balhuizen
Fijnjekade 25-35, Den Haag. Tel. 112190.

Tevens Motorboot- en Autosneldiensten naar en van Noord-Holland, Utrecht, Groningen, Friesland, Drente, Overijssel en Gelderland. 5386

Nieuwste Huiskino

5016 ook in huur

Afwerken van films

N.V. Focusa Fotax

Alleen Wagenstraat 60-62

TH. P. SCHRIJVER

Loodgieter, Zinkwerker en Metselaar
Houtmarkt 38-39 - Den Haag

Telefoon 117860 - Giro 152874

Aanleg voor Gas- en Waterleiding. Plaatsen van
Baden, Geysers, Sanitaire Closets, Fonteynen en
Electrische Geleidingen. 5017

Dit zijn Uwe adressen!!!

Suriname

Onder het hoofd „Een mislukte boycott” schrijft „De West” 1 November:

„Men herinnert zich de pogingen, die eenige Nederlandsche postzegelhandelaren in het werk hebben gesteld, om de Do X-zegels te boycotten.

Zij beweerden dat het geen officieel uitgegeven zegels waren, een bewering die zoo officieel mogelijk van bevoegde zijde werd gelogenstraft.

Ook zal men zich het artikel herinneren in ons blad, van de hand van den heer Emile de la Fuente, die verklaarde, dat op hetzelfde oogenblik dat men pogingen deed om de zegels van onwaarde te doen verklaren, door Nederlandsche zegelhandelaars de Do X-zegels werden opgekocht. Hij voorspelde toen een volslagen mislukking van den boycott, een voorspelling welke thans volkomen uitgekomen is.

De Do X-zegels zijn thans opgenomen in den toonaangevenden catalogus van Yvert & Tellier Champion, te Parijs, jaargang 1933. Volgens dezen catalogus is de notering 275 francs per serie.

Het bezit van deze zegels vertegenwoordigt dus een belangrijke waarde.”

**

In de laatste jaren stellen de Amerikanen veel belang in de Surinaamsche Boschnegers. Wij herinneren aan de geschriften van John W. Vandercook, van prof. Melville, J. Herskovits en van prof. Morton C. Kahn.

Wij lezen nu in „De West” van 25 October, dat zich toen een Amerikaansch student, Gillens geheeten, te Paramaribo bevond, die zich interesseert voor de Boschnegers en de Indianen.

**

„De West” schrijft over het leven in de goudvelden. Wij knippen daaruit het een en ander:

Aan de spoorbaan ziet men reeksen nette huisjes, van gevlochten palmladeren. Hier wonen de gouddelvers, vogels van zeer diverse pluimage. Men vindt er allerlei nationaliteiten vertegenwoordigd: Surinamers, Demerarianen, St. Lucianen, Barbadianen, Franschen van Guadeloupe, Martinique, enz.

De meeste vreemdelingen leven er met hun gezin. Bij de Surinamers is dit tot dus verre uitzondering. Vraagt men hen, waarom zij hun gezin niet laten overkomen, dan luidt gewoonlijk het antwoord, dat dit bezwaarlijk gaat, daar de kinderen ter school moeten gaan. Gaarne zouden zij de hunnen willen doen overkomen, maar het bezwaar is, dat er geen school ter plaatse is. Althans niet tot dus verre. Mocher velen zoo gelukkig zijn als de Gebr. Gever, dan zou de stichting van een school op het plaser De Jong zeker niet denkbeeldig zijn.

Den geheelen dag wordt er in de goudhoudende kreek en heuvels, zwaar gewerkt. Vaak staan daarbij de vrouwen hun mannen ter zijde. Mij zijn gevallen bekend, dat een man gedurende een maand en langer zijn tunnelwerk verricht, zonder gebrek te behoeven te lijden, daar zijn vrouw met haar batee „bakasanti” waschte en niet zelden 3 tot 4 gram goud per dag „maakt”, waardoor de uitgaven van het gezin ruip gedekt worden. Dit wil echter niet zeggen, dat er geen anderen zijn die gebrek lijden. Overal heeft men nu eenmaal stumpers tusschen hun meer gelukkige medemenschen.

Na den arbeid gaat men vroeg ter ruste. Het is dan ook des avonds als regel stil in het dorp. Alleen op Zaterdag, dan wordt er des avonds dansrepetitie gehouden in het „Casino” (onze balzaal). Met welke muziek er gedanst wordt? Schrik niet, lezer: een strijkorkest, waarvan de spelers meest Djoeka's van Ganzee zijn. Deze woudbewoners hebben zich ook op De Jong gevestigd en worden in hoofdzaak voor transport gebruikt.

De Boschneger is nu eenmaal van huis uit geen goudvelver.

Verder heeft „Zuid” haar cricket-team, die ook op gezette tijden tegen andere teams (b.v. het elftal van Gros) uitkomt.

Zoo ziet u, dat er op Zuid afwisseling wordt gebracht in het anders zoo eentonig bestaan van den goudzoeker. Het zou een geluk zijn als er meer dergelijke centra in de kolonie konden ontstaan, waar zich kleine gemeenschappen vormen en men een vrij menswaardig bestaan voert.

Jammer, dat de Chineesche winkelier nog niet voldoende met den tijd medegaat en nog steeds prijzen handhaaft, welke al te hoog zijn in vergelijking van de stadsprijzen.

**

Paramaribo krijgt een U.L.O.-school voor neutraal onderwijs. Het initiatief gaat uit van het Comité voor Volksonderwijs, dat verleden jaar werd opgericht en o.m. op haar program heeft: bevordering van neutraal onderwijs.

De school zal staan onder leiding van den heer J. W. Zundert, een der „versoberde” openbare onderwijzers.

Het schoolgeld zal een tot twee gulden per maand bedragen.

**

Een uitknipsel, waarvan wij de herkomst zijn kwijt geraakt:

„Op initiatief en onder leiding van den heer Madho zijn de vorige maand ongeveer 300 Hindostansche kleine landbouwers in Thalia bijeengekomen ter bespreking van middelen, die eenige verbetering van den rijstprijz tengevolge kunnen hebben. Ook enkele Javaansche kleine landbouwers woonden de vergadering bij. Als genoodigde was o.m. aanwezig de waarnemende agent-generaal.

De heer Madho wees op den slechten toestand, waarin de kleine landbouwers verkeerden, voornamelijk wegens den lagen rijstprijz. Hij beval aan, om door eendrachtig optreden zelf verbetering hierin te brengen. Een afspraak om de rijst tegen zelf

**VOORLICHTING en BIJSTAND in ALLE
FISCALE AANGELEGENHEDEN**

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE
BELASTINGADVISEUR 5615
Wijnstraat 91. Tel. 54780. Rotterdam
Van 7-9 u. namiddag te **CONSULTEEREN**
te 'S-GRAVENHAGE, Juliana van
Stolberglaan 125 — Telefoon 770471 —

vastgestelde prijzen te verkoopen aan locale handelaars en aan exporteurs kan veel hiertoe bijdragen.

De heer Samnarain was van meening, dat gouvernementssteun aan de kleine-landbouwers dringend noodig is. In Nederland wordt door de regering veel gedaan om den toestand der boeren dragelijk te maken, in Suriname wordt de groote landbouw ook op allerlei wijzen gesteund, terwijl in den duren tijd het gouvernement de landsdienaren te hulp kwam met duurtebijslag en salarisverhooging. Het is dus geenszins onredelijk om een categorie, die toch ook onmisbaar is in de gemeenschap, van overheidswege steun te verleen in dezen moeilijken tijd.

Na eenige discussie over de aanbevoelen middelen, stelde de heer Samnarain voor om eenige daartoe in aanmerking komende personen aan te wijzen, die kunnen nagaan hoe eenige verbetering van den rijstprijs te verkrijgen is en de kleine-landbouwers hieromtrent willen adviseeren.

Hiertoe werd besloten en aangewezen werden: mevr. Schneiders en de heeren Hirsing Rahimal, Cheddy Soomaroo en Madho."

**

In de N. R. Ct. van 30 November Av.bl. A. schrijft een inzender over sinaasappelcultuur in het Surinaamsche heuvelland. Hij is van meening dat men in de alluviale klei nooit tot een kwaliteitsproduct zal komen. Een objectief onderzoek zal aantonen dat voor sinaasappelen, speciaal voor een kwaliteitsproduct, in de Surinaamsche binnenlanden groote mogelijkheden aanwezig zijn. „Daar behoort ook een andere plant, die aan lichte gronden de voorkeur geeft, en daarop de beste vruchten oplevert, de ananas, thuis."

Wij laten deze kwestie aan het oordeel der deskundigen over, maar willen alleen opmerken dat wij op verscheidene Boschnegerdorpen uitstekende sinaasappelen hebben aangetroffen.

**

In een nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer over het wetsontwerp tot toepassing op Nederlandsch-Indië en op Curaçao van het op 5 Juli 1930 te Londen gesloten verdrag betreffende de uitwatering van schepen, deelen de ministers van Koloniën en Buitenlandsche Zaken mede, bezwaarlijk te kunnen toegeven, dat de bewering te positief zou zijn, dat geen in Suriname thuisbehorende schepen, waarop de verdragsbepalingen van toepassing zouden zijn, op internationale reizen worden gezegd.

Het is inderdaad niet te voorzien of zulks ook in de toekomst niet het geval zal wezen, doch waar het uitgesloten mag genoemd worden, dat ter zake spoedig verandering zal intreden, zijn de ministers van oordeel, dat het wenschelijk is Suriname voorschijns niet in het verdrag te betrekken en dat gebiedsdele te vrijwaren van de verplichtingen, die het verdrag aan de daarbij betrokken landen oplegt.

Overigens moge worden opgemerkt, dat de gelegenheid blijft openstaan om later, indien zulks alsnog raadzaam mocht blijken, het verdrag ook voor Suriname te aanvaarden.

**

Nutsavond, 24 November in Arnhem.

Voor een zeer volle zaal heeft dr. Van der Sleen een lezing met lichtbeelden over Suriname gehouden.

De „Prov. Gedersche en Nijmeegsche Crt." van 25 November, geeft verslag van een lezing in den foyer van de kleine zaal van het Concertgebouw „De Vereeniging" voor de Vereeniging „Oost en West", op 24 November gehouden door mr. dr. Van den Helm, oud-Gouvernements-Secretaris in Suriname. Het onderwerp was „Suriname als vrije volksplanting". Na de lezing werden lichtbeelden vertoond.

Wij hebben verzuimd melding te maken van een lezing te Oostvoorne ten bate van het plaatselijk crisiscomité op 5 November, door den heer S. da Silva, burgemeester der gemeente en oud-districts-Commissaris in Suriname, gehouden over Suriname, waarbij de Suriname-film is vertoond.

Een zaak neemt geen bediende aan, om zich het leven te veraangename. Een zaak neemt uitsluitend een werkkraft aan, om haar organisme beter te doen functioneeren. (Der Organisator).

Curaçao

De orkaan.

Juist zoo wat een maand geleden bevatten onze bladen een bericht over schade door een matige orkaan aan de brug over de St. Annabaai en de pier op Bonaire aangericht. Het *Aigemeen Handelsblad* van 30 Nov. l.l. bevat een brief van een bijzonderen medewerker van den 6den dier maand. Behalve de schade aan de brug vermeldt deze brief, dat de muur van het Riffort met donderend geraas ineengezakt is, dat huizen begonnen te zakken en balkons instortten. In de Carabasbaai moeten alle pieren en olieleidingen zijn weggeslagen; de uitspanning Jan Thiel moet geheel verdwenen zijn, evenals het zwembad van Piscaderabaai.

„Koloniën".

Voor Curaçao is op de begroting voor 1933 gebracht £665.186.—, waarvan ruim 6 ton voor militaire uitgaven. In het Voorloopig Verslag wordt aandrang uitgeoefend op indiening van de ontwerpen-regeeringsreglementen, en betoogd, dat de mariniers wel kunnen terugkomen. Andere beschouwingen zullen bij de Curaçaosche begroting behandeld worden.

De niet-goedkeuring van deze laatste, zooals zij ginds is vastgesteld, is volgens de *Amigoe* vermoedelijk te wijten aan „de post *pro-memoria* voor de aflossing der schulden."

Duurtebijslag.

De *Amigoe* bericht, dat met ingang van het laatste kwartaal de duurtebijslagen voor ongehuwde ambtenaren is ingetrokken.

Uit den Verren Vreemde

Werkende vulkanen in Midden- en Zuid-Amerika.

Naar men uit Mexico via New-York meldde, is de bedrijvigheid der bandieten in den Mexicaanschen staat Guanajuato den laatsten tijd hand over hand toegenomen. Thans is het den ter bestrijding van de bandieten gezonden federalen troepen gelukt de grootste bende bij Ocampo te achterhalen. In den loop van een hevig vuurgevecht werden 19 bandieten gedood en een groot aantal soldaten gewond. De federale regering heeft nog meer troepen gezonden naar de door de roovers onveilig gemaakte omgeving.

Er is een revolutie uitgebroken in *Noord-Honduras*. De opstandelingen zouden zich meester hebben gemaakt van San Pedro, Sula, Trujillo, Laceyba en La Isperguya. Er worden verwoede gevechten geleverd. Men vreest, dat de beweging zich zal uitbreiden tot het Zuiden, waarheen in allerijl troepen gezonden zijn. De opstandelingen, aangevoerd door generaal Justamana, zijn partijgangers van Dangelhuet, den liberalen candidaat die bij de presidentsverkiezingen verslagen werd.

In een slag bij Santa Rosa in het district Copan zijn de opstandelingen uit Honduras door de regeringstroepen onder opperbevel van generaal Vilamil verslagen, waarbij zij elf dooden en ruim vijftig gewonden verloren. Ook bij Laceyba werd hun door regeringstroepen onder leiding van generaal Reyces een nederlaag toegebracht.

Uit *Nicaragua*, de republiek in Midden-Amerika, door wier gebied de Ver. Staten voornemens zijn een tweede oceaankanaal door de landengte aan te leggen, plan waartegen een nationalistische groep (die „de opstandelingen" wordt genoemd) in verzet komt, wordt bericht:

Nabij Managua is een compagnie van de nationale garde in de omgeving van Chichigalpa door de opstandelingen in een hinderlaag gelokt, waarbij hevige gevechten ontstonden. Na een bloedigen slag, welke vijf uren duurde, werden bij de opstandelingen 50 en bij de nationale garde 12 dooden geteld.

Spanning tusschen *Peru en Ecuador*. De Peruaansche en Ecuadoriaansche garnizoenen langs de grens nabij Zammilla, hebben zich ieder op hun eigen gebied teruggetrokken tot een afstand van verscheidene mijlen van de grens, teneinde naar het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Quito mededeelde, nieuwe botsingen en incidenten te vermijden.

Conflict tusschen *Peru en Columbia*. De bezetting van Leticia door Peruaansche kolonisten heeft thans tot bloedige botsingen tusschen Peruaanschen en Columbiaansche marinestrijdkrachten geleid. In het oerwoud is het op de rivier Putumayo, een zijrivier van de Amazone, tot een verbitterd gevecht gekomen tusschen vier Peruaansche en eenige Columbiaansche oorlogsschepen. De Peruanen zijn er in geslaagd de Columbiaansche kanonneerboot Car-

Nagekomen Berichten.

Aan de Secretarissen der Afdeelingen.

Onder de aandacht van de Afdeelingen wordt gebracht dat ondergeteekende de beschikking heeft over de snalfilm: „Met de Stoomvaari-Maatschappij Nederland naar het land der pyramiden" (lengte pl. 1½ uur.).

Deze film wordt gratis afgestaan en door ondergeteekende ingeleid en muzikaal geïllustreerd.

Ook wordt door hem het film-toestel meegebracht.

L. D. PETIT,
Secretaris Afd. Amsterdam-
Van Breestraat 21. Tel. 22490.

Waldorp

radio

RYSSELBERGHE

• TEL. 115500 • TORENSTRAAT 136 • DEN HAAG •

TEL. 34963 • N. BINNENWEG • 264 • ROTTERDAM

5236

thagena tot zinken te brengen en de Santa Maria buit te maken.

Toen het bericht van de overwinning te Leticia bekend werd, werden groote manifestaties gehouden ten gunste van Peru.

Het s.s. Sao Salvador, dat te Manaus is aangekomen uit Tabatinga in de Boven-Amazone, bijna op de grens van Peru en Columbia, heeft bericht, dat duizend man Peruviaansche troepen in dit gebied samengetrokken zijn. Het telegram vermeldt nog, dat vliegtuigen onder bevel van kapitein Estremadoryo naar dit gebied worden overgebracht.

De minister van Buitenlandsche Zaken van Ecuador heeft, naar Reuter meldt, aan het secretariaat van den Volkenbond te Genève een memorandum gezonden, waarin uitdrukking gegeven wordt aan de bezorgdheid over de spanning tusschen Columbia en Peru en over de oorlogstoebereidselen in beide landen. Het memorandum spreekt de verwachting uit, dat bij een twist tusschen Columbia en Peru geen nadeelen ontstaan voor Ecuador en dat een rechtvaardige en definitieve oplossing moge worden gevonden voor het grensvraagstuk in het Amazone-gebied.

In *Chili* is een nieuwe revolutionnaire aanslag op de regering ontdekt, die door aanhangers van den gewezen president Ibanez werd gesteund.

De strijd tusschen *Bolivia en Paraguay*. De Paraguaysche minister van oorlog, Rojas, deelde mede, dat naar schatting tijdens de gevechten in de Gran Chaco 1850 Paraguayers en ongeveer 3000 Bolivianen werden gedood, gewond, of vermist zijn. Thans staan meer dan 20.000 man Bolivianen en Paraguayers gereed voor den grooten slag in de omgeving van Saavedra.

De Bolivianen hebben loopgraven aangelegd in een rechthoek met een oppervlakte van ongeveer 5 vierkante mijlen. Zij hebben vooral in het Westen

het oprukken der Paraguaysche troepen weten te voorkomen. Aan beide zijden heeft men versterking gevraagd en het grootste gevecht tijdens het conflict wordt in de komende dagen verwacht. In de afgelopen dagen hadden slechts enkele voorpostengevechten plaats.

De Bolivianen zijn thans vastbesloten den verderen opmarsch der Paraguaysche lichte infanterie te stuiten. Sinds Paraguay eenige weken terug Fort Boqueron veroverde, hebben de Paraguaysche troepen voortdurend succes gehad en voor het eerst zijn zij thans gestuit op de Boliviaansche loopgravenlinie. Deze linie kan desnoods vermeden worden, doch dan moeten de Paraguaysche troepen door een zeer onherbergzaam terrein trekken, wat te veel risico oplevert.

Zoo staat men aan den vooravond van een grooten slag, waarmee men hoopt aan beide zijden een eind te maken aan een strijd, die hoewel er nog steeds geen officieelen oorlog is verklaard tusschen de twee republieken, die beide lid van den Volkenbond zijn, nu reeds zes maanden duurt.

De lichten 1923—1929 van het Boliviaansche leger zijn onder de wapenen geroepen ten einde den oorlog tegen Paraguay in het Gran Chaco gebied voort te zetten.

Terwijl zoo geregeld berichten komen over den strijd tusschen *Bolivia en Paraguay* en tot nu toe geen der pogingen, om deze staten in een vreedelievende stemming te brengen, mocht gekukken, weet de „Lokalanzeiger“ te vertellen, dat de Duitse generaal Kundt, aan boord van het s.s. „Europa“ naar Amerika is vertrokken. Hij gaat allereerst naar New-York, vanwaar hij zich naar Bolivia zal begeven, waar hij, zonder eenige militaire taak op zich te nemen, zich ter beschikking wil stellen tot bijlegging van het conflict om den Gran Chaco. De generaal is voornemens verscheidene maanden in Zuid-Amerika te blijven. Het is ook zijn familieleden in Berlijn niet bekend, of de generaal op officieel verzoek dan wel op eigen initiatief deze reis onderneemt. Wel leggen zij er den nadruk op, dat hij niet in Zuid-Amerika zal blijven, maar zoo spoedig mogelijk naar Europa zal terugkeeren.

Al is de beteekenis van de zending niet bekend, veel verwachting mag men er, helaas, niet van hebben, tenzij de generaal juist op het gunstige moment komt, nadat de meenstorting van het Boliviaansche front in de hoofdstad La Paz een verzet op groote schaal tegen de regering heeft doen ontstaan. Het volk belette het bijeenkomen van het parlement, de politie had handen vol werk om de openbare gebouwen te beschermen. Paraguay heeft zich eerder al tot overleg bereid verklaard, wellicht zal Bolivia hiervoor nu ook te vinden zijn.

In *Argentinië* samenzwering. In Buenos-Aires werd een terroristisch complot ontdekt, dat gericht was tegen den president der republiek, de hooge overheden, afgevaardigden, rechters, de politie-autoriteiten, leiders van dagbladen, enz. Verscheidene anarchisten zijn aangehouden.

Uit *Brazilië*. Pedro de Toledo, de voormalige leider van de opstandelingen in den staat Sao Paulo, is uit het land gezet en per Andalucia Star naar Europa vertrokken.

Sedert de overname van deze berichten, zijn er wellicht nog weer nieuwe uitbarstingen gemeld.

Ingezonden

De tali-api.

Bij de „herinneringen van den Oudgast“ (Kol. Weekblad 1 Dec. 1932) een korte aantekening van een Oudergast.

De tali-api van restanten karkas, zooals Oudgast die beschrijft, was voornamelijk slechts op de mailbooten in gebruik, brandde zonder blazen of zwaaien goed op, maar was zeer bros.

De klassieke tali-api, dien de oppasser achter den hoogen bestuursambtenaar aandroeg, die bij hoogere ambtenaren ook thuis werd aangegeven als dezen om vuur riepen, stamde uit den tijd der zwavelstokken, die te lastig waren. Deze tali-api bestond uit tot een taai touw gevlochten reepen van de bladkolven der cocospalm. Hij moest telkens aangeblazen of gezwaaid worden om den noodigen gloed te herkrijgen, maar hij was taai, zelfs geschikt om met het achterend er een klap mee te geven.

H.

Wees vlijtig bij uw werk, maar niet „razend“ teenen trappen. Te veel ambitie kan den indruk vlijtig, want dan kunt ge licht op iemands anders wekken, dat ge tekort schiet in bekwaamheid en dit op die manier tracht te bedekken. Vlijt dient te worden aangewend, in combinatie met één andere eigenschap. — *intelligentie. (De Zakenwereld).*

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Den Haag.

Optreden Anna Klaasen.

Woensdagavond, 30 Nov. j.l. trad in „Excelsior“ voor de afdeeling Den Haag, mevr. Anna Klaasen op, die met haar Indische en Hollandsche levensliedjes onze leden gedurende eenige uren op zeer onderhoudende wijze bezighield. Zij werd ingeleid door onzen voorzitter, den heer Van Peski, die verklaarde het op prijs te stellen haar en haar accompagnatrice, mevr. Jeanne Koning-Coeterier, die haar ook op haar tournee door Indië vergezelde, in ons midden te zien.

Mevr. Klaasen's buitengewone voordracht, waarin men de ras-actrice uit den bloeitijd der „Koninklijke Vereeniging“ herkent, verleent aan de levensliedjes, — en wat hebben wij er vele, geestige en innig-mooie! — welke alle, humoristisch of dramatisch, een „tranche de vie“ verklanken, een bijzondere diepte en aantrekkelijkheid. Zij zong een paar gevoelige en geestige liedjes van „Brammetje“, — aan iederen Indisch-gast bekend! —, van Anna de Wijs-Mouton, van wijlen Dirk Witte en anderen. En daar tusschen door vertelde zij haar onnavolgbare „Amsterdammertjes“, welke bij het zich zeer enthousiast en dankbaar toonende publiek niet minder insloegen. Een deel van het vaak uitbundige applaus, — wat is er veel en hartelijk gelachen, dezen avond! —, gold mevr. Klaasen's pianiste, Jeanne Koning-Coeterier, die muzikaal-gevoelig de levensliedjes begeleidde. Beide dames ontvingen bloemen en de voorzitter dankte beiden met hartelijke woorden.

Het was voor de Haagsche afdeeling van „Oost en West“ een zeer gezellige avond, welke dan ook bij de aanwezigen bijzonder in den smaak is gevallen. Deze afwisseling in de vele film- en lichtbeelden programma's van ieder seizoen, was iedereen welkom, en werd op hoogen prijs gesteld.

De afwezigen hebben zichzelf véél te kort gedaan!

Afdeeling Groningen e. o.

Dinsdag 13 Dec. a.s. des n.m. ten 8 ure zal dr. W. G. N. v. d. Sleen in de Commissiezaal van „de Harmonie“ te Groningen, een voordracht houden over „Suriname“, toegelicht met lichtbeelden en rolprent.

Leden vrijen toegang met één huisgenoot; anderen betalen f 1.—; leerlingen van scholen f 0.50.

Dinsdag 20 Dec. a.s. des n.m. ten 8¼ ure, zal de heer J. Sibinga Mulder te Bussum voor het Kon. Aardrijksk. Genootschap in het Concerthuis te Groningen een lezing houden, toegelicht door lichtbeelden, over: „De tuin van Allah; de groote Woestijn“.

Leden van „Oost en West“ vrijen toegang.
J. FEITSMA, Secr.

Afdeeling Apeldoorn.

In de veronderstelling dat „Arnhem“ een uitvoerig verslag zal inzenden over de voordracht van Overste A. Pimentel over de Apdkajan Dajaks, meen ik te kunnen volstaan met een korte mededeeling.

Het was verleden Woensdag voor onze afdeeling een goede en mooie avond. Onze gezellige „Bordelaise“-zaal was vol — de voordracht was juist wat we voor „O. en W.“ moeten hebben: Spreker vertelde met liefde over het volk, welks belangen zes jaar aan hem toevertrouwd zijn geweest.

De belangstelling in de medegebrachte keur-collectie ethnografica, was vóór de lezing en in de pauze buitengewoon levendig. Met genoegen zien wij op dezen avond terug.

Woensdag 21 December en 25 Januari: dr. W. G. N. v. d. Sleen over Suriname en de A.B.C.-eilanden; met stilstaande en bewegende beelden.

Met 't oog op den laatsten datum herinneren we er nog eens aan, dat de leden hun contributiekaart 1932 nog niet weg doen.

In Februari zullen we waarschijnlijk onze jaarvergadering houden, waarop we de leden mogelijk op een nieuwe film zullen kunnen vergasten bij wijze van toespijs.

Intusschen zal 't het bestuur zeer aangenaam zijn, dat men eigener beweging per giro de contributie doet overschrijven. Tot Maart zijn er nog f 100.— noodig.

Voor den cursus over de West is 't aantal deelnemers de 100 gepasseerd. Er zijn nog 20 kaarten beschikbaar. Wie neemt die?

De secretaris-penningmeester.

J. C. BAARS.

Afdeeling Hilversum.

Lezing Dr. v. d. Sleen.

Door de Nederlandsche Reisvereniging, afdeeling Hilversum, is deze afdeeling verzocht deel te nemen

aan een lezing te houden door dr. W. G. N. v. d. Sleen, welke zal spreken over zijn jongste reis naar West-Indië, meer in het bijzonder over Curaçao en de petroleumindustrie in Venezuela.

De lezing zal worden toegelicht door lichtbeelden en smalfilm en zal worden gegeven in de groote zaal van het gebouw „De Vereeniging“, Ouden Enghweg, op Vrijdag 16 December des avonds 8 uur.

Uitsluitend voor leden zijn op Zaterdag 10 December des namiddags van 2½ tot 4 uur kaarten verkrijgbaar à f 0.40. De plaatsen kunnen dan tegelijk (kosteloos) besproken worden.

Voor zoover nog beschikbaar, zijn van Maandag 12 December af, kaarten verkrijgbaar in Schaaf's Boekhandel aan den Vaartweg voor leden à 0.40 voor niet-leden à f 0.75.

De plaatsbespreking geschiedt in de kleine zaal van de Vereeniging. Bewijs van lidmaatschap moet worden getoond.

Met het oog op de beperkte ruimte wordt tijdige bespreking aangeraden.

DE SECRETARIS.

Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt:

1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstroken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benodigde inlichtingen te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.*

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonne-laan 16, Vice-Voorzitter; de H.H. J. H. Stockmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne praktische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v. h. Informatiebureau.

Afdeeling Haarlem en Omstreken.

Vrijdag 16 December e.k. vertooning van De Celebesfilm. Beelden uit het leven van Makassar, Boeganezen, Zuid-Toradja's, Inhuldiging van den Radjah van Boni. Inleiding door den heer J. Tideman, oud-Gouverneur der Molukken. Schouwburg Jansweg. Aanvang 8 uur. Plaatsbespreking 16 Dec. van 10—4 uur aan den Schouwburg aanbevolen.

HET BESTUUR.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Voor de leden in Ned.-Indië.

De leden die in Ned.-Indië verblijven worden vriendelijk verzocht de door hen verschuldigde contributie aan hem over te maken, zoodra door hen ontvangen is een postwisselformulier en zulks teneinde verdere kosten op de inning dier contributie niet noodeloos te vergrooten.

De Hoofdvertegenwoordiger van Oost en West,
L. M. F. PLATE.

Informatie-bureau.

Het informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad f 0.25 „Curaçao“, naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welke secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellemond gaarne bereid is verdere inlichtingen omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Adjunct-Secretaris.

Met ingang van 1 December 1932 is benoemd tot adjunct-secretaris der Vereeniging, de heer J. Dolk, hoofdofficier van administratie der 1e kl. K. M. — b. d.

De Inheemsche Vrouwenbeweging in Ned.-Indië en het aandeel daarin van het Inheemsche Meisje.

Onder dezen titel heeft het Departement van Onderwijs en Eeredienst in N. I. een publicatie samengesteld welke ter kennisneming van onze leden aanwezig is op de leeszaal — Korte Voorhout 6. Met een inleiding bestaat het geschrift uit de volgende paragrafen:

Kartini. — Ontstaan van de Inheemsche Vrouwenbeweging. — De eerste fase van ontwikkeling: individuele werkzaamheid. — De tweede fase: organisaties en opkomend verenigingsleven. — Vrouwenbladen en periodieken. — Organisaties voor meisjes. — Padvinderij. — Het derde stadium: opkomst van de Indonesische eenheidsgedachte. — 1e. Indon. Vrouwencongres. — Oprichting der P. P. I. — Monogamie of Polygamie. — 2e Indon. Vrouwencongres. — Verdeeldheid. — Oprichting van Isteri Sedar. — All Asian Women's Conference. — 3e. Indon. Vrouwencongres. — Deelname van de Indon. Vrouwenbeweging aan de All Asian Women's Conference te Lahore. — 1e. Congres van Isteri Sedar. — 4e. Indon. Vrouwencongres. — 2e. Congres van Isteri Sedar. De 1e politieke vrouwenvereniging in N. I. — Ir. Soekarno onderscheidt bij de vrouwenbeweging 3 trappen. — P. P. I. I. en Isteri Sedar. — De Inheemsche Jeugdbeweging. — Samenwerking tusschen jongens en meisjes. Het meisje voor het Verenigingsleven onmisbaar.

VAN DE REDACTIE.

De Surinaamsche Landbouw.

Op Woensdag 30 November en 7 December a.s., telkens om half twee hebben in aansluiting aan een reeks van colleges welke prof. Boerman gaf over Suriname, de heeren J. Boonacker en C. L. Tomson voor de studenten van de Ned. Handelshoogeschool een lezing gehouden over den Surinaamschen landbouw. De eerste besprak den mechanischen rijstbouw en den landbouw in het algemeen; de laatste behandelde de vruchtenteelt en handel, in het bijzonder die van citrusvruchten.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

GEDURENDE de maand November 1932 werden in het radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië in totaal 295 gesprekken gevoerd, waarvan er 111 in Nederland en 184 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken hadden er 77 betrekking op zakelijke en 34 op familie-aangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze getallen resp. 129 en 55.

In totaal werden 193 gesprekken van huis uit gevoerd, waarvan in Nederland 72 en in Indië 121 werden aangevraagd.

In het radiotelefoonverkeer Europa—Ned.-Indië, via Nederland, werden in November in totaal 14 gesprekken gevoerd, n.l. met België 2, Engeland 5, Frankrijk 2, Spanje 2, Tsjecho-Slowakije 1, Zwitserland 1 en Noord-Amerika 1.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat op 1 Dec. j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werd 266 K.G. 513 G. bruto luchtpost verzonden, met een netto gewicht van 238 K.G. 289 G.

De zending bevatte 12175 brieven t/m 5 gram; 1099 brieven t/m 10 gram; 2310 stuks zwaarder dan 10 gram; 323 briefkaarten en postwissels; 113 drukwerken, akten en monsters, zwaarder dan 5 gram; 3547 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 19567 stuks; benevens 2 postpakketten met een brutogewicht van 3 K.G. 600 G.

Leden van „Oost en West”

Doet Uwe inkoop bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad” door adverteeren steunen.

Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.”. Ook daarmee steunt gij de belangen van de Vereniging.

Rusthuis „MON REPOS” Juliana van Stolberglaan 78 Den Haag — Tel. 720444 Biedt ruime gelegenheid voor opname van rustbehoevende, herstellende en bedlegerige patiënten. Deskundige verpleging en geneeskundige hulp aan het huis verbonden. Overigens keuze geneesheer vrij. **Dag en nacht** verpleging. Prospectus wordt op aanvraag gezonden. 5120

J. M. MEERTENS
EFFECTEN EN ADMINISTRATIES
PASSAGE 82 — DEN HAAG
TELEFOON 115384 5292

DEN HAAG

Kantoor voor Adm.- en Belastingzaken | Opleiding voor
5224 | Bookhoudexamens (V. v. L., Merc.)

V. KOPERBERG C. S.
FLATGEB. ZOUTMANSTRAAT 98 — TELEF. 337271

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië

P. Th. J. Feldbrugge, adm. ambt. B.B., Kon. Wilhelminalaan 522, Voorburg.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

W. A. L. v. Doorenmaalen, schoolhoofd O.W.L.O., Nieuwe Plantage 69, Delft; Ch. J. Gremmèe, gouv. arts Volksgezondh., Singelstraat 2, Utrecht; G. van Riessen, vliegtuigmaker 2e kl. luchtvaartafd., Frankestraat 22, Haarlem; C. Aarsen, mulo-onderw., Oud-Gastel (N.-Br.); A. S. de Boer, waarn. kweek-school-onderw., Chasséstraat 1, Den Haag; P. L. den Hartog, gedipl. gezagh. B.B., p.a. mevr. den Hartog—Snijders, Markt 27, Culemborg; G. H. Benink, schoolhoofd O.W.L.O., p.a. firma Donderwinkel, Meipoortstraat, Doesburg; mr. A. M. van Liere, contr. 1e kl. B.B., Patijnweg 180, Kloetinge; mr. H. G. Verhoeff, wnd. ref. B.B., Wilnis (U.); M. Waisvisz, gedipl. gezaghebber B.B., Tollenstraat 136, Den Haag; J. M. W. Ochsendorf, ref. hfd. kantoor Volksgezondheid, p.a. J. Ochsendorf, Beeklaan 473, Den Haag; J. M. Beckman, ir. 1e kl. Waterkr. en Electr., p.a. H. J. Beckman, Dubbeldamscheweg 29 rood, Dordrecht; M. J. van Rooyen, off. v. gez. 2e kl., Oranjelaan 1, Driebergen; M. P. B. Verbeeting, A. luit. d. Genie, Ferd. Bolstr. 47, Utrecht; J. C. Pols, 1e. luit. d. inf., Hollanderstraat 9, Den Haag.

Met Pensioen.

R. Schuurma, gen.-maj., 1e Sweelinkstraat 52 Den Haag; J. v. d. Zee, luit.-kol. inf., v. Bleiswijkstraat 97, Den Haag; L. Ditmaar, O.-Lt. inf., Kerkstraat, Brunssum; M. Th. Boelhouwer, Hfd. Commies Ind. Centr. Aanschaffingsdienst, Begoniastraat 295, Den Haag; A. de Lizer, Hfd. Commies Centr. Kantoor v.d. Compt. te Soerabaja, Rensselaerstraat 411, Amsterdam-W.

BIOSCOOPNIEUWS

SEINPOST — SCHEVENINGEN.
DE SCHLEMIEL.

in de hoofdrol *Curt Bois* de Duitsche Buster Keaton.

Hartwig, een kleine schlemiel, door zijn baas zonder geld op straat gezet, alleen in het bezit

Mutatiestaat van 30 November tot 7 December '32

Nieuwe Leden:

- Prof. Dr. E. H. Hazelhoff, Groningen, Verl. Oosterstraat 9.
- A. T. Koops, Arnhem, Nieuwe kade 7.
- Mr. C. C. Tieleman, Kantonrechter te Rotterdam, Prinses Julianalaan 35.
- J. C. Fitz Verploegh, Hoofdadministrateur Rubber-estate „Langen”, Station Langen S.S.—W.L.
- Mr. C. J. Bennink Bolt, Voorzitter van den Landraad te Klaten, Hotel Carla.
- Ds. J. L. Brinkerink, Predikant te Pontianak.

Voorgesteld door:

- den heer Jhr. Mr. W. W. Feith te Groningen.
- Secretaris Afd. Arnhem.
- den heer H. Rosier te Den Haag.
- Hoofdvertegenwoordiger v. Oost en West te Malang.

R. I. P.

Mejuffrouw A. Oosting, Den Haag, Nassau Dillenburgerstraat 24.

Adresveranderingen:

- C. H. M. Ch. Dieben, van: Zutphen, naar: Amsterdam.
- H. Paulides, van: Amsterdam, Amstelveense Weg 908, naar: Laren (N.-H.), St. Lucasweg „de Woonwagen”.
- Mevrouw C. M. Westrik—Radjiman van Muijen, Hilversum, van: Langestraat 19, naar: Gijsbrecht van Amstelstraat 15.
- H. Broekhuis, Majoor-tit. N.-I.-L. b.d., van: Den Haag, Corn. Speelmanstraat 4, naar: Soestdijk, Mendelsohnlaan 14, (rekent tot Afd. 't Gooi).
- H. A. Elzerman, Utrecht, van: Maliebaan 115 bis, naar: Alex. Numankade 4 bis.
- F. A. Greve, Oud-Ass.-Resident, van: Wassenaar, Wilhelminalaan 8, naar: Wiesbaden, Sonnenbergerstraat 28.
- D. P. Ravelli, Kapitein der Mariniers, van: Helmond, Julianalaan 15, naar: Den Helder, Dijkstraat 47.
- W. C. Blanken, Oud-Ass.-Resident, Den Haag, van: Koninginnegracht 85, naar: Lange Vijverberg 20, Flat 1.
- H. P. Coors, Oud-Resident, Den Haag, van: IJsvogelplein 2, naar: Thomsonlaan 5.
- W. M. Guldenaar, Oud-Inspecteur P.T.T., Den Haag, van: Hotel de Zalm, naar: Segbroeklaan 8.
- E. J. Schoneveld, Den Haag, van: Hazelaarstr. 3, naar: Haagweg 613.
- Dr. J. Pilon, Oud-Voorzitter Landraad, thans te Merano, Villa „Rotheck”, Via Planta 1.
- A. G. Dankfort, Onderwijzer, thans te Leiding XI (Suriname).
- P. J. Baak, Ass.-Resident, van: Scheveningen, Badhuiskade 24, naar: Batavia, p.a. Dep. B.B.
- K. H. Jäger, Adm. Ambt. B.B., thans te Barabai (Z.O. Afd. Borneo).

van een splinternieuw confectiepakje zoo van de kleerenhanger en verder toegerust met een geweldige honger, belandt door een gelukkig toeval in een zeer luxueus restaurant, waar hij het slachtoffer wordt van een persoonsverwisseling.

De Russische Vorst Janitschef houdt Hartwig voor Joseph Döllinger, een rijken zonderling, waarmee hij een jaar te voren in Baden-Baden kennis meegemaakt heeft. Hartwig wordt uitgenoodigd om mede te dineeren en maakt er kennis met de bekende danseres Garda Maro, Hartwig's heimelijk ideaal. Hij gelooft te droomen, iedereen is even vriendelijk voor hem, de vorst betaalt zijn rekening en men breekt op in een vroolijke stemming, vast besloten nog lang niet naar huis te gaan. Maar de auto waarin het gezelschap is vertrokken belandt tegen een boom en Hartwig, als Joseph Döllinger, in het sanatorium voor zenuwpatiënten van prof. dr. Fuerchterlich, die zeer in zijn schik is met zijn rijken patient. Hartwig is bang voor de hooge rekening, die de prachtige verpleging, die hem ten deel valt, zal opleveren, maar hoe hij ook beweert, dat hij niet Joseph Döllinger is, de prof. wijt alles aan geheugenverlies. Wanneer Hartwig volgens de prof. zoover hersteld is, dat hij het sanatorium mag verlaten, brengt de Prof. hem persoonlijk naar „zijn” huis, een rijke villa, waar de echte Joseph Döllinger woont, die echter voor eenigen tijd op reis is. Tegenstribbelen helpt niet, de Prof. maakt het zich in de villa zoo gezellig mogelijk. Hij heeft zelfs Garda Maro en haar vrienden uitgenoodigd om hem te helpen Hartwig te genezen, want goed gezelschap is beter dan de beste medicijn.

Garda Maro vindt echter bij toeval een dagboek, waaruit haar blijkt, dat Joseph Döllinger in werkelijkheid de gevreesde bandiet Tim Burke is. Zij denkt nu te begrijpen, waarom Hartwig zoo comédie speelt en daar zij een excentriek persootje is, is zij dolblij met den beroemden bandiet persoonlijk kennis te kunnen maken.

De verwarring voor Hartwig wordt nog grooter, wanneer een Amerikaansche collega van Tim Burke, alias Joseph Döllinger, zijn bezoek aankondigt. Terwille van Garda Maro houdt Hartwig zijn rol als bandiet vol en wordt daardoor in een brutale juweelendiefstal betrokken. De Amerikaan Jack Briljant wil n.l. in een juwelierszaak de kroonjuweelen van de Czarina stelen, die in de étalage liggen uitgestald. Hartwig moet daarbij helpen door het werpen van een groote bom, om de aandacht van het groote publiek van Jack Briljant af te leiden, terwijl deze de groote slag slaat. De roof mislukt. Briljant en Hartwig vluchten op een brandweerauto. Tenslotte laat Briljant Hartwig alleen staan, hij deugt niet voor een bandiet. Hartwig snelt naar de villa, waar hij afgesproken had met Garda Maro. Maar Garda heeft juist in de krant gelezen, dat Tim Burke is gearresteerd en zij verlaat de villa. Treurig blijft Hartwig achter, meer schlemiel dan ooit.